Leto LXIV | Poštnina plačana v gotovini | VLjubljani, v soboto 27. junija 1936. | Štev. 145 a | Cena 1.50 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Kakšne Kmetijske zbornice si želimo

Stara želja in zahteva našega kmečkega ljudstva je, da dobi svoje zbornice, ki bodo lahko z vsem povdarkom povedale, kaj je potrebno za dvig našega kmetijstva in kakšna naj bo naša kmetijska politika. Tudi z narodnogospodarskega stališča bodo imele veliko vlogo kmetijske zbornice, ker le tako bo prišel najštevilnejši stan v naši državi do svojega stanovskega zastopstva in do povdarka svojih zahtev. Seveda so bili predlogi za ustanovitev zbornic premalo podrobno izdelani, da bi se videlo, kakšne kmetijske zbornice si žele glavni interesenti. Še manj pa je bila povdarjena vloga, ki naj jo igrajo v našem splošnem gospodarskem in socialnem redu.

Sedaj bo delo olajšano, ker smo dobili na podlagi pooblastila v finančnem zakonu za 1936-1937 že prvi predlog uredbe o kmetijskih zbornicah. Ta predlog so izdelali višji uradniki kmetijskega ministrstva in stvar javnosti ter zainteresiranih krogov in njih organizacij je sedaj, da povedo svoje mnenje o predlogu in da pokažejo tudi na druga pota in načine, po katerih bomo prišli do takih kmetijskih zbornic, kot jih vsi želimo, da bodo najboljše služile našemu kmečkemu stanu, ki omahuje pod težkimi bremeni krize našega in svetovnega gospodarstva.

Pri pregledu predloga nove uredbe se moramo takoj ustaviti na zelo važnem načelnem vprašanju: kakšen naj bo delokrog zbornic. Po predlagani uredbi je delokrog zelo obsežen, posega pa tudi na polje tehničnega pospeševanja kmetijstva. Tu bi bilo potrebno izvršiti natančno razmejitev poslov med sedanjo kmetijsko pospeševalno službo in delokrogom novih zbornic, da ne bo dvojnega dela, napačne usmeritve sil, trošenja energij obeh faktorjev ,ki sta si postavila za cilj pospeševanje tehničnega napredka kmetijstva: državo in bodočimi kmetijskimi zbornicami. Tu mislimo, da bo treba skoro vse to delo prepustiti sedanjim faktorjem, ki delajo na tem, ker se nam lahko zgodi, da bodo v tem oziru naloge kmetijskih zbornic preobsežne, pa se bodo morale zbornice posluževati novih sredstev, katere bo zopet moral plačati naš kmet, za katerega vemo, s kakšno težavo zmaguje že sedanje davke in druge dajatve.

S tem smo se tudi že dotaknili važnega vprašanja: odkod sredstva za kmetijske zbornice. Za kritje stroskov kmetijskih zbornic je določeno med drugim (gotovo bo to najvažnejši vir dohodkov), da se bo lahko predpisala doklada na zemljarino pripadnikov zbornice do 5% po sklepu zborničnega sveta, nad 5% pa po odobritvi kmetijskega ministra v sporazumu z finančnim ministrom.

To pomeni novo obremenitev našega kmečkega stanu, ki je pa v današnjih časih nemogoča. To se vidi tudi iz dosedanjega dela vlade, ki je to uvidela in znižala zemljarino na čim nižjo stopnjo, pa ne gre, da bi se sedaj plačilo za zemljarino in doklade zviševalo. Pomisliti je treba poleg tega še, da se danes na zemljarino plačujejo velike doklade, ki so zlasti velike pri nas, kjer je n. pr. banovinska doklada na državne neposredne davke najvišja v državi. Samoupravne doklade so že sedaj izredno visoke in tem bolj dajo čutiti osnovno breme zemljarine. Povišanje zemljarine z dokladami bi pomenilo zniževanje kupne moči našega kmeta, o kateri vsi pravimo, da jo je treba dvigniti, ne pa zmanjševati. Zato bo treba poiskati drugih načinov, kako zbrati dohodke za kmetijske zbornice. Med ostalimi dohodki, n. pr. so tudi določene posebne zbornične takse. Tudi te zbornične takse za posamezne usluge pripadnikom zbornice, bi pomenile novo obremenitev našega kmečkega življa in gotovo kvarno vplivale na kupno moč našega kmeta. Danes je položaj tak, da ne moremo od našega kmeta pričakovati nobenih novih dajatev več.

Ker pa je treba zbornicam dati dohodkov, da bodo lahko izvrševale svoje naloge, je potrebno, da v teh težkih časih da za kmeta potrebne zneske skupnost. Država je poklicana, da najde druga sredstva za vzdrževanje kmečkih zbornic, vsaj za prehodno dobo, dokler se položaj našega kmeta ne izboljša tako, da bo zmogel vzdrževati sam svoje zbornice. Mnogo je še načinov, kako lahko država pride do teh zneskov, zlasti pa opozarjamo na obdavčenje inozemskega kapitala, ki bi lahko v odlični meri pripomogel k gospodarski obnovi dežele, iz katere dobiva take dobičke.

Najvažnejše načelno vprašanje glede kmetijskih zbornic pa je v tem, kakšen vpliv naj imajo. Tu je uredba šla po nepravi poti. **Take zbornice, ki bodo samo dajale mnenja, ki pa ne bodo za nikogar obvezna, bodo postale navadne birokratske ustanove, ki se bodo sestale enkrat ali večkrat na leto, sklenile tam nekaj resolucij, jih poslale na pristojna mesta, kjer bodo resolucije našle počitek — v predalih držav. birokratskega aparata in konec. Takih zbornic si ne želi naš kmet, pa tudi v interesu našega gospodarstva take zbornice niso, ker pomenijo samo nekaj novih uradniških mest in pa ves okoren upravni aparat, kakor ga imamo že drugod preveč.**

V naši državi obstoji že cela vrsta zbornic, ki se več ali manj glasno udejstvujejo v našem javnem življenju. Imamo odvetniške, notarske, lekarnarske zbornice, potem povojno ustanovo delavskih zbornic in najstarejše zbornične ustanove, to so trgovske, obrtne in industrijske zbornice. **Če bi imele biti tudi nove zbornice take, potem se je resno bati, da ne bodo dosegle svojega namena, ker so vse te zbornice v ogromni večini samo posvetovalen organ, ki sicer večkrat poda prav pametne in dobre misli, ki jih pa le malokdo od merodajnih vpošteva.**

Kmetijske, pa z njimi tudi ostale zbornice, imajo svoj pomen in korist za svoje pripadnike ter za vse narodno gospodarstvo le tedaj, če bodo imele tudi kaj odločujoče besede. **Ne smejo biti samo posvetovalen organ državne uprave, ampak pravo stanovsko zastopstvo, ki lahko svoje potrebe v okviru potreb vsega narodnega gospodarstva tudi uveljavi.** Taka zastopstva bi lahko veliko pomenila in mnogo koristnega storila, če bi bila v sestavu drugačne državne in družabne ureditve kot pa sedaj. **Le v sestavu, ki daje možnost uveljavljanja upravičenih zahtev v gospodarski politiki, je možno uspešno delo vseh zbornic, zlasti pa kmetijske, ki bo lahko tem bolj povzdignila svoj glas, ker predstavlja najvažnejši stan v državi, od katerega zavisi vse naše narodno gospodarstvo in država. To je mogoče le v stanovski družbi.**

Ker pa je pot do stanovske družbe dolga, je potrebno, da začnemo graditi vsaj tam, kjer se pojavljajo nove institucije, ki lahko zadobe pomen v bližnji preureditvi družbe. Napravimo danes že dobre kmetijske zbornice, ki bodo imele odločujočo besedo za svoje upravičene gospodarske zahteve, potem bodo sledile tudi druge zbornice in imeli bomo ogrodje za novo ureditev družbe, ki bo nadomestila sedanji kapitalistično in razredno razklani družabni red.

Če bodo kmetijske zbornice postale v resnici več, kot samo posvetovalen organ, kot si ga zamišlja sedanja uredba, potem tudi ne bo prišlo do razočaranja nad ustanovo samo kot tako in se bodo pripadniki zbornice z vso vnemo oprijeli svojega stanovskega zastopstva.

Ni bil naš namen podrobno obdelati predloženi načrt, pokazati smo hoteli predvsem z načelnega stališča na glavno hibo načrta: **Zbornice ne smejo biti samo posvetovalni organi z velikim in dragim upravnim aparatom in zaposlenimi številnimi tajniki in uradniki, ampak se mora skozi vso uredbo vleči rdeča nit, da morajo biti zbornice pravo stanovsko zastopstvo, ki lahko v zasebnem in javnem gospodarstvu tudi uveljavi svojo besedo za svoje upravičene zahteve.**

„V 2 letih bo Anglija zopet gospodar morja“

Hoare o naukih Abesinije

„Če bi bila angleška bojna mornarica dvakrat močnejša...“

London, 26. jun. b. Novi mornariški minister Anglije (bivši lord admiralitete) sir Samuel Hoare je imel na večerji Royal Empire Society velik govor, v katerem je brez ovinkov govoril o položaju angleške mornarice. Med ostalim je dal naslednje senzacionalne izjave:

»Kadar bodo angleška vojska, angleško letalstvo in angleška bojna mornarica zadosti močne in nas dogodki še niso prehiteli, potem se ni treba bati nove svetovne vojne. Na svetu je trenutno zares mnogo eksplozivnih ognjišč. Nobena država na svetu ne želi, da bi prišlo do eksplozije, a vsi vemo, da je treba le male iskrice, pa bo izbruhnil uničevalni požar. Da pa do tega nikoli ne pride, je potrebno, da so velesile, to se pravi med drugim tudi Anglija, tako močne, da uveljavijo z vso energijo interese miru.«

»Anglija je sedaj odločena, da si zgradi takšna brodovja na morju in v zraku, da bo zopet postala največja in tudi najbolj okretna velesila, ki bo v službi svetovnega miru. Anglija mora s svojim brodovjem zopet nadvladati nad svetom. Odkar je njena nadvlada nehala, je izginil ves strah in se vojne nevarnosti vedno bolj množijo. Če bi bila Anglija recimo imela še enkrat tako močno brodovje v Sredozemskem morju, kot ga je imela, sem prepričan, da bi abesinski dogodki šli popolnoma drugo pot, kakor so dejansko šli. Toda takšnega brodovja nismo imeli. Skrbeli bomo s pomočjo požrtvovalnosti vsega imperija, da ga zopet dobimo, dokler ne bo prepozno.«

»Iz abesinske vojne moramo sedaj potegniti dva jasna zaključka: 1. Načelo skupne varnosti in skupne obrambe miru je lepa stvar, a je brez vsakega pomena, ako ne obstojajo istočasno tudi mogočna vojaška sredstva, ki lahko mirovno voljo brezobzirno uveljavijo proti kršiteljem. V abesinskem sporu smo imeli to voljo, **toda nismo imeli vojaških sredstev, da bi volji pomagali do zmage.** 2. Načelo skupne varnostne obrambe je dobro, toda potrebno je, da so vsi narodi trdno odločeni, da uporabijo takoj vse svoje vojaške sile, da ukrotijo onega, ki bi rad motil mir. Tudi tega v abesinskem sporu ni bilo. Zato je načelo skupne varnosti relativne vrednosti in mi bomo skrbeli, **da se nam v podobnem primeru ne bo več treba zanašati na druge, kadar bo treba braniti naš mir in tudi mir ostalega sveta.«**

Mornariški minister je nadalje napovedal, da je dobila tovarna Sitters in Armstrong nalog, da zgradi takoj najmodernejšo bojno ladjo, ki bo stala 8 milijonov funtov (okrog 2 miljardi Din ali ena petina našega proračuna. Op. ured.) Dve podobni velikanski bojni ladji bosta šli v delo prihodnje leto, ker washingtonska pomorska pogodba, ki je zgradbo velikanov na morju prepovedala, ugasne s 31. decembrom letošnjega leta. Končno je minister dejal, da bo sporazumno z drugimi obrambnimi ministrstvi vzel v pretres vse predloge, ki se tičejo varnosti angleških imperijalnih cestišč in kolonij, tako, **da lahko obljubi, da angleškega imperija v dveh letih ne bo ogrožala več nobena sila na svetu, niti ne bo za obrambo miru navezan na kakoršnokoli meddržavno zvezo.**

Italija odgovarja: „Sklenimo sporazum“

Rim, 26. junija. Današnji listi priobčujejo oficiozno izjavo, ki brez dvoma izhaja iz vodstva italijanske politike in ima namen, razjasniti vprašanje Sredozemskega morja.

V tem članku, ki se obrača polemično proti nekaterim odstavkom govora sira Samuela Hoareja, **protestira Italija proti angleški politiki v Sredozemskem morju, ki je tamkaj zbrala veliko brodovje, češ da Italija s svojo abesinsko ekspedicijo ogroža druge velesile v Sredozemskem morju.** Velika Britanija se smatra za upravičeno, da igra v tem morju žandarja, in se hvali, da so njene ladje preprečile razširjenje italijansko-abesinskega konflikta.

Ta trditev — pravi italijanski komunike — ni resnična. **Navzočnost angleškega brodovja v Sredozemskem morju je narobe pomenila največjo nevarnost, da bi se res zanetil požar ob obrežjih tega morja. Italija s svojo ekspedicijo v vzhodno Afriko ni ogrožala nikogar in se od angleškega brodovja ni dala izzvati h kakšnemu nepremišljenemu dejanju.** Italija je pač pokazala svojo moč v Abesiniji, ni pa imela in ga tudi danes nima, da bi motila ravnovesje sil v Sredozemlju. Mussolini je že izjavil, **da italijanska politika ni naperjena proti koristim Velike Britanije**, ter je s svojo svoječasno akcijo, da sta se Grčija in Turčija pomirili, pokazal, da Italija želi v Sredozemskem morju mir na podlagi sedanjega stanja. **Mussolini pa bo v kratkem podal še točnejše izjave v tem oziru, tako da nihče ne bo smel sumiti o miroljubnosti Italije.**

Nasprotno pa je treba reči, da je to ravnovesje velesil v Sredozemskem morju moteno po navzočnosti močnega brodovja Velike Britanije, ki gradi v tem morju nova opirališča za svoje brodovje in letalstvo in ki je izrabila italijansko ekspedicijo za to, **da je sklenila pogodbe s Francijo, Jugoslavijo, Grčijo in Turčije pod pretvezo, da je od Italije ogrožena.** Ne glede na to, da Italija nikdar ni ogrožala nobene izmed teh držav in jih tudi ne misli ogrožati v bodoče, je sedaj s preklicom sankcij odpadel vsak razlog za dosedanjo politiko Velike Britanije. Logično bi bilo, da Velika Britanija svoje brodovje iz Sredozemskega morja odpokliče in razveljavi pogodbe, ki jih je sklenila z imenovanimi državami. Anglija se sedaj ne more več izgovarjati, da se mora zaščititi proti eventuelnemu napadu Italije, ker je abesinska zadeva sedaj vsaj dejansko likvidirana.

Zato zahteva Italija sedaj, **da se položaj v Sredozemskem morju popolnoma razjasni. Pogodbe Velike Britanije z državami Sredozemskega morja nimajo več nobenega razloga za obstoj. Treba je napraviti splošen sporazum, v katerem bo vsaki državi Sredozemskega morja dovoljen prehod skozi vse ožine. Pogodbe, ki dovoljujejo tej ali oni državi Sredozemskega morja, da si gradi brodovska in letalska opirališča, naperjena proti drugi državi, se morajo zamenjati s pogodbami, ki bodo garantirale vsaki državi to, kar ima, zakaj v nasprotnem slučaju bo Italija prisiljena, da se tudi ona v Sredozemskem morju oborožuje dalje.**

—

Prinašajoč to oficiozno izjavo vodstva italijanske zunanje politike, moramo zaenkrat pripomniti samo to, da je **pogodba, ki jo je Italija sklenila z Albanijo**, v popolnem protislovju s temi izvajanji italijanskih listov in da zato, ako je res potrebna kakšna revizija velikobritanske politike v Sredozemskem morju, je potrebna obenem, če ne še bolj, tudi **revizija odnošajev med Italijo in sredozemsko državo Albanijo.**

Skupščina Zveze narodov

Italije ni — Neguš gibčen

Ženeva, 26. junija. c. Danes se je začelo zasedanje Sveta ZN. Ker pa se v torek prične izredno zasedanje skuščine ZN, je do danes prišlo v Ženevo nad 30 delegacij, ostalih 20 pa jih pride te dni.

Posvetovanja sta, tako kakor je bilo določeno dosedaj že po tradiciji, načela Eden in Delbos. Delbos je najprej sprejel jugoslovanskega poslanika v Parizu dr. Puriča, nato pa je prišel k Delbosu Titulescu, ob koncu pa še Litvinov. Eden je imel več sestankov z zastopniki nevtralnih držav.

Zelo je bilo opaženo, da je Eden dal časnikarjem posebno izjavo o svojih včerajšnjih razgovorih v Parizu. Eden je poudaril, da je vesel, da se je lahko včeraj tako koristno pogovoril v Parizu z Blumom in Delbosom. Ta razgovor se ni tikal samo stvari, ki so na dnevnem redu v Ženevi, ampak se je govorilo o splošnem mednarodnem položaju.

Cesar Hajle Selasije je imel opoldne dolg sestanek z grškim delegatom pri ZN, poslanikom Politisom. Oba sta razpravljala o tem, na kakšen način naj cesar sodeluje pri izredni skupščini ZN. Kakor se izve, je bilo dogovorjeno, da se bo cesar osebno udeleževal zasedanja skupščine ZN.

Pred sejo Sveta ZN so se sestali zastopniki nevtralnih držav, ki so na zadnjem zasedanju Sveta ZN prvi sprožili načrt o reformi pakta ZN. Na današnjem sestanku so te **države sklenile podpreti francosko stališče glede pakta ZN. Pakt ZN se naj po sedanjem tolmačenju reformira tako, da se ojači, ne pa, da se mu dodajo kakšni amandementi.**

Tik pred začetkom seje Sveta ZN je italijanski opazovalec v Ženevi izročil Edenu kot predsedniku Sveta ZN naslednje pismo italijanskega zunanjega ministra Ciana:

Ekscelenca! Na zadnjem zasedanju Sveta ZN je italijanski zastopnik razložil, zakaj italijanska delegacija ni mogla sodelovati pri delu Sveta ZN. Jaz sem pooblaščen, da vam izjavim, da italijanska delegacija še zmeraj ne more sodelovati pri posvetih Sveta ZN, ki so na dnevnem redu, in tudi ne pri točki tretji, ki je na dnevnem redu in ki govori o obvezah Italije napram Franciji in Belgiji iz lokarnske pogodbe. Prosim, da obvestite ostale člane Sveta ZN o vsem tem. Čim se spremeni sedanji položaj, bo Italija lahko sodelovala z Zvezi narodov. — Ciano.

Seja Sveta ZN se je začela ob 17 pod predsedstvom Edena. Najprej je bila tajna seja, nakar je Eden otvoril javno sejo Sveta ZN.

Francoski ministrski predsednik Leon Blum pride v Ženevo v nedeljo.

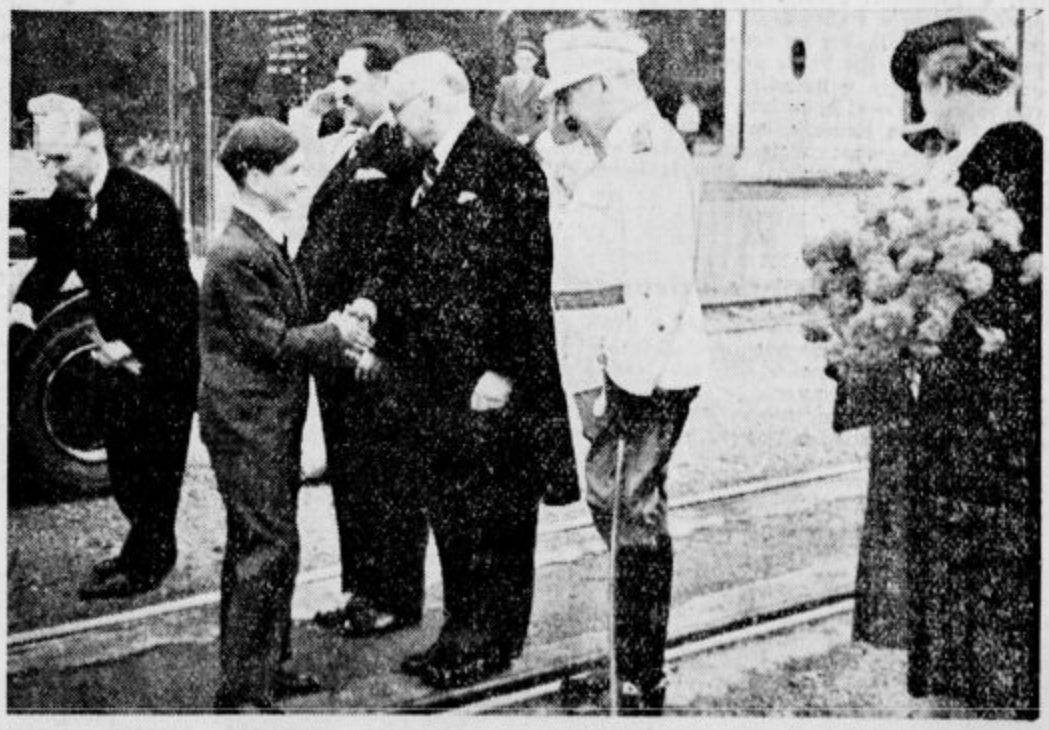

Notranji minister dr. A. Korošec pozdravlja kralja Petra II. pri njegovem odhodu iz Belgrada.

Belgija se prenavlja

Veliki reformni načrti Van Zeelandove vlade

Bruselj, 25. junija c. Na včerajšnji seji parlamenta je ministrski predsednik van Zeeland prečital vladno deklaracijo, ki napoveduje celo vrsto socialnih, gospodarskih, političnih in parlamentarnih reform. Van Zeeland je v svoji izjavi napovedal predvsem sledeče socialne reforme:

Minimalne mezde, plačani dopusti, povišanje podpor številnim družinam, 40-urni delovni teden v tistih industrijah, ki so zdravju delavstva posebno nevarne, podaljšanje šolske učne dobe, znižanje starostne meje za stanovsko pokojnino, prepoved upokojencem, da bi smeli prevzeti še kako drugo službo.

Van Zeeland je takoj izjavil, da bo vse to povzročilo zvišanje cen, vendar pa bo koristilo razširjenju gospodarske aktivnosti, sanaciji kapitala, zmižanju obrestne mere in konvertiranju javnih dolgov na zunanjih trgih.

Nadalje je van Zeeland napovedal znižanje davkov, kontrolo države nad kreditnimi zavodi, omejitev konkurence med velikimi trgovskimi podjetji napram manjšim obrtnikom. Vse te refome pa bo mogoče izvesti samo tedaj, če se dodobra izvede politična organizacija, ki bo odgovarjala novim zahtevam. Samo na ta način bo mogoče vpostaviti ravnotežje med različnimi silami.

Van Zeeland je v svoji deklaraciji tudi napovedal, da bo predlagal, naj se zniža število poslancev in senatorjev (silno ploskanje pri reksistih). Odpravili se bodo različni parlamentarni odbori. Na njihovo mesto pa bodo stopili posebni parlamentarni komisarji, ki jih bo imenoval kralj. Vsak komisar bo moral proučevati posebni problem državnega življenja. Javne mandate ne bo mogoče več vezati z nekaterimi zasebnimi mesti.

Potem ko je bila izjava vlade prečitana, je min. za delo Delattre predložil tri zakonske načrte, in sicer zakonski načrt o 40-urnem delovnem tednu, o plačanem dopustu in o zvišanju plač.

Kako je sedaj v Abesiniji

Neodvisna abesinska vlada v Gore

Četniški napadi na Addis Abebo in na cesto v Desje

London, 26. junija. TG. Reuter objavlja iz Abesinije nove vesti. ki jih časopisje ponatiskuje z velikimi naslovi. Zadnje poročilo Reuterjevega urada pravi dobesedno:

»Italija še dolgo ni zasedla vse Abesinije. Saj se je v zapadnem delu Abesinije sestavila nova abesinska vlada, ki sedaj z veliko naglico zbira vojake, da bo mogla začeti borbo proti nasprotniku. V sami Addis Abebi in v okolici traja streljanje noč in dan in novi podkralj maršal Graziani je moral izdati uredbo, da bo pokončal vse prebivalstvo, ako napadi od strani prebivalstva ne ponehajo«.

Reuter prinaša v nadaljnjem poročilu izjave nekaterih Evropcev, ki so te dni prišli čez abesinsko mejo v Sudan ali v francosko Somalijo. Kot prvega navaja nekega Evropca, ki je bil častnik v negušovi vojski in ki je pribežal v Sudan. Ta pravi, da se je v mestu **Gore** v zap. Abesiniji ustanovila nova vlada, ki je predseduje **dedžasmač Hapte Marjam** in je zbral že veliko število plemenskih poglavarjev, ki se hočejo braniti proti nasprotniku. Ni pa res, da bi se bila tudi plemena Galla v Godžamu in Amhari izrekla za neguša, oziroma za novo vlado, marveč organizirajo vsaka zase **četniško vojno proti Italiji.** Najbolj divja so plemena Galla, ki so zaslutila, da hoče Italija zasesti njihove zlate rudnike in se pripravljajo, da se pridružijo novi vladi. Zapadno od Addis Abebe Italijani takorekoč nimajo nobenega nadzorstva in prebivalstvo priznava avtoriteto vlade Hapte Marjama, ki mu je kot zastopnik negušev dodeljen še dedžasmač Makonnen. V mesto **Gore** sta prišla s svojo, resda nekoliko razredčeno vojsko tudi ras Imru, znan iz bojev na severni fronti ter ras Desta, poveljnik abesinske fronte na jugu. Abesinci pravijo, da se bodo s četniškimi metodami zaperstavili Italijanom, če bi hoteli prodirati zapadno od Addis Abebe, kar pa sedaj v deževju itak ni mogoče.

Neki drugi Evropejec, ki je te dni pribežal Džibuti v Francoski Somaliji (ob Rdečem morju) pripoveduje, da so Italijani do sedaj zasedli samo nekaj večjih mest in najvažnejše ceste med njimi. A še teh ne povsod in ne vseh. Italijanske garnizije so sedaj raztresene po vsem vzhodnem in južnem ozemlju Abesinije ter osredotočene na redko posejane večje kraje, med tem ko so vsa velika ozemlja med zased. mesti izven območja italijanske vojske in oblasti ter se tam zbirajo plemena za upor proti nasprotniku. **Ne samo, da v zapadnem delu Abesinije nimajo niti enega samega vojaka — isto velja tudi za južno-zapadno stran države — so Italijani v Godžamu zasedli samo nekaj postojank, ki sedijo osamljene po tem goratem ozemlju ter so med seboj povezane edinole z letalsko službo. Abesinski četniki vdirajo sleherno noč celo v Addis Abebo, kjer traja streljanje neprestano. Iz Adis Abebe se je izselilo skoraj vse prebivalstvo, saj šteje prestolnica trenutno samo eno desetino prebivalstva, ki ga je štela pred zasedbo po Italijanih. Tudi cesta v Desije, kjer je promet mogoč, je postala nevarna in izpostavljena četniškim napadom, ki so uničili že cele dragocene transporte.** Maršal in podkralj Graziani je zaradi tega poklical k sebi predstavnike cerkve ter še 22 abesinskih poglavarjev in jim držal naslednji govor: **»Ker vi nočete pomagati, da bi vplivali na prebivalstvo, naj se podvrže italijanski oblasti in ker se abesinski poglavarji še vedno branijo sprejeti našo nadoblast, se je zgodilo, da so bili naši vojaški transporti na cesti v Addis Abebo v Desije ponovno napadeni in uničeni, in da smo utrpeli veliko škode. Če bi vi bili storili svojo dolžnost, bi do tega ne bilo nikoli prišlo. Poklical sem vas k sebi, da vam povem, da nosi italijanska vlada v eni roki mir, v drugi roki pa — sabljo. Ako ti neprestani napadi ne nehajo takoj, bom prisiljen, da vas vse uničim.«**

Težave nastopijo tudi zaradi spora s francosko železnico, ki noče sprejemati lir v plačilo za prevoz ljudi in blaga. Oni sprejemajo samo abesinske tolarje, angleške funte in francoske franke. Italijansko liro, ki jih je bilo po uradnem kurzu 5 zadosti za en abesinski tolar, dobiš sedaj 10 do 15 z lahkoto za abesinski denar, angleški funt pa stane 120 lir. Ves promet na železnici je zatorej zastal in italijanske vojaš oblasti prihajajo v težave glede prevoza potrebščin.

Vlada na Slomškovi slavnosti v Mariboru

Predsednik narodne skupščine Stevan Cirič je danes odločil, da bosta narodno skupščino zastopala na Slomškovi slavnosti v Mariboru poslanca dr. **Veble** in Karel **Gajšek**.

Belgrad, 26. jun. m. Slomškove slavnosti v Mariboru se bodo od strani kr. vlade udeležili ti-le ministri: notranji minister dr. Anton **Korošec**, minister za gozdove in rudnike dr. **Jankovič** ter ministra brez listnice dr. Miha **Krek** in ing. Voja **Gjorgjevič**.

Črni dnevi v Palestini

London, 26. junija. b. Dovisnik »New Chronicle« poroča iz Jeruzalema, da se je stanje v Palestini zelo poslabšalo, ker grozi nevarnost oborožene vstaje v Transjordaniji zaradi dogodkov v Jeruzalemu in ostalih krajih Palestine. Vsak trenutek lahko prekorači transjordansko mejo 600.000 dobro oboroženih Beduinov. Nekaj jih je že itak stopilo v akcijo in uspešno sodelujejo v četniški vojni v Palestini proti britanskim oblastem in Židom. V glavnem mestu Transjordanije, v Amonu zaseda 200 šejkov, ki so sklenili poslati vrhovnemu britanskemu komisarju v Palestini spomenico, ki bo istočasno ultimatum Transjordanije britanskim oblastem, če v 10 dneh ne izpolnijo vseh arabskih zahtev. V spomenici grozijo šejki, da se bodo v nasprotnem slučaju z oboroženo silo uprli Angliji. Angleške oblasti nikakor ne podcenjujejo nevarnega pokreta in se vršijo nujne priprave za obrambo britanskih interesov v Palestini. Če bi prišlo do odkrite vojne, v kateri bodo brez dvoma sodelovali vsi Arabci doli do Hedžasa, bo položaj za Anglijo zelo težaven, ker nima v Palestini toliko vojaštva, da bi lahko z uspehom zadušila upor takšnega obsega.

Rim-Berlin

trdno stoječ drug ob drugem

Pariz, 26. junija. d. »Matin« poroča iz Rima, da v italijanskih političnih krogih prevladuje vsebolj tendenca, da se vsa nadalnja pogajanja vodijo na **temelju pakta štirih. Poudarja se, da Italija brez Nemčije ne bo ničesar več storila. Rim in Berlin bi v bodoče vse akcije izvajala v sporazumu trdno stoječ drug ob drugem.** V Rimu se samo dobijo, da bi v tem slučaju Francija lahko delala težave in bi se pozivala na francosko- sovjetsko pogodbo.

Blum

Pariz, 26. junija. b. V Marseilleu so pričeli mornarji zopet stavkati in so odklonili vsak sporazum, do katerega je že prišlo med delodajalci in zastopniki delavstva s posredovanjem vlade. Mornarji so postavili zopet nove zahteve.

Marsejski konzularni zbor je obiskal snoči predsednika trgovinske zbornice ter protestiral proti temu, da so stavkujoči mornarji grozili inozemskim ladjam, da jim ne bodo dovolili odhoda iz marsejske luke.

V Lyonu je eksplodirala tovarna aluminija. — Štirji delavci so ranjeni.

O dokladah za vpokojence

Belgrad, 26. junija. AA. Z dodatnim dostavkom 3. čl. 25 uredbe o osebnih in rodbinskih dokladah državnih vpokojencev št. 37.600-1-1935 se izjemno prizna pravica samo do 75% osebnih doklad tistim upokojencem in upokojenkam, ki se jim pokojnina odreja po prejemkih po zakonih, ki so stopili v veljavo pred 1. septembrom 1923 in ki niso upokojeni z več ko 25 leti elektivne državne službe, oziroma niso dopolnili 60 let svoje starosti. Zato ti upokojenci nimajo pravice do 25% ne osebne doklade, ne do rodbinske doklade, če imajo od svojega imetja ali od osebnega dela kakršnekoli vrste večji dohodek, kakor ga dopušča prvi odstavek čl. 25.

Belgrajske vesti

Belgrad, 26. junija. m. Bolgarski gledališki igralci, ki so snoči prišli semkaj, bodo tukaj vprizorili več bolgarskih gledaliških iger.

Belgrad, 26. junija. m. Veslaške tekme za prvenstvo Podonavja so odgodene na dan 5. in 6. julija letos. Odgodile so se zato, ker ni pravočasno prišla rešitev promelnega ministrstva za znižan prevoz čolnov in tekmovalcev.

Belgrad, 26. junija. m. Ob priliki otvoritve spominske plošče blagopokojnemu kralju Aleksandru na Vidov dan v Marenbergu bo narodno skupščino zastopal poslanec Karel **Gajšek**.

Belgrad, 26. junija. m. Na intervencijo poslanca **Gajška** je predsednik narodne skupščine Cirič pokloni naraščaju Jadranske straže v Ločah pri Konjicah 1000 din.

Belgrad, 26. junija. m. Provincial Družbe Jezusove je postal tukajšnji župnik župnije svetega Petra Franc **Jambrekovič**.

Belgrad, 26. junija. m. Pred stalno komisijo v vojnem ministrstvu je danes napravil izpit za rezervnega sodnega podporočnika dr. Marijan **Erman** iz Ljubljane.

Belgrad, 26. junija. m. Iz Čačka poročajo, da se je pred tamkajšnjim okrožnim sodiščem začela razprava proti šefu davčne uprave Dušanu Poviču in bivšemu uradniku Milanu Košiču, ki sta zapletena v večjo afero zaradi tega, ker sta za nagrado zniževala davke trgovcem.

Belgrad, 26. junija. m. Iz Smedereva poročajo da se je neka nemška skupina zanimala za zgraditev posebne tovarne za izdelovanje avtomobilov v Smederevu.

Zemunska vremenska napoved za 27. junij: Pretežno oblačno. Možnost neviht. Sonce vzhaja ob 3.54 in zahaja ob 19.28.

Dunajska vremenska napoved: Še nobenih bistvenih izprememb.

Zagrebška vremenska napoved: Pretežno oblačno in nestalno, temperatura zmerna.

Domači odmevi

Odnosi v izvenparlamentarni opoziciji

Zagreb, 26. jun. b. Današnji »Obzor« prinaša v politični rubriki poročilo o političnem položaju, ki ga je verjetno dobil iz dobro poučenih krogov o odnosih med samostojno demokratsko koalicijo in srbijansko izvenparlamentarno opozicijo. Članekar pravi, da se ti odnosi niso niti malo popravili in prišli v red. Po enoletnih pogajanjih ni prišlo do prav nobenega napredka, razen to, da je samostojna demokratska koalicija ugotovila, da srbijanska izvenparlamentarna opozicija zavlačuje celo zadevo in jo postavlja na popolnoma strankarske temelje. V stvareh, ki bi se lahko uredile v nekajdnevnih razgovorih, se vodijo pogajanja in ugibanja cele mesece, ker se predstavniki srbijanske izvenparlamentarne opozicije spretno izogibajo vsem postavljenim vprašanjem. Kar pa je najvažnejše z ozirom na stališče izvenp. opozicije, pa je to, da se ta opozicija še niti sama ni sporazumela glede rešitve notranjih problemov s SDK. Predlog, ki je bil v tej smeri storjen pred nekaj meseci, ne samo, da ni ostal stabilen za rešitev vseh problemov, temveč ga je v 48 urah potem, ko je bil sestavljen, demantirala skupina Miše Trifunoviča.

V združeni opoziciji gredo zemljoradniki popolnoma svojo pot in dopuščajo Dragoljubu Jovanoviču, da odkrito agitira proti demokratom, na nedeljskem zemljoradniškem zborovanju v Belgradu pa so padli celo ostri vzkliki proti Aci Stanojeviču. Razumljivo je torej, da se bo hrvaška javnost z vedno večjo skepso ozirala na zadržanje srbijanske izvenparlamentarne opozicije. Na Hrvaškem so pričeli dobivati vtis, da je srbijanski izvenparlamentarni opoziciji samo do tega, da s pomočjo strankarskega aranžmana s SD koalicijo odnosno dr. Mačkom pride na oblast.

V tem članku se komentira tudi informacija današnje belgrajske »Politike« o izjavi dr. Vladka Mačka, ki jo je dal nekemu inozemskemu časopisu. Navaja se, da je dr. Maček izjavil, da je prišel do prepričanja, da srbijanska izvenparlamentarna opozicija ne bo sprejela njegovih predlogov, ker po enoletnih razgovorih ni bilo mogoče priti do sporazuma. »Politika« trdi dalje, da sta zaradi te izjave dr. Mačka odšla Večeslav Vilder in Kosanovič v Kupinec, da se informirata pri dr. Mačku, in da sta po povratku iz Kupinca dajala neke izjave. »Obzor« pravi, da Vilder in Kosanovič sploh nista šla zaradi te zadeve v Kupinec, temveč le na redni tedenski obisk. Vilder in Kosanovič tudi nista bila prav nič razburjena radi izjave dr. Mačka v nekem inozemskem časopisu. Sploh je dal dr. Maček dopisniku nekega pariškega lista izjavo, v kateri ni povedal ničesar novega. Vse, kar je povedal sedaj, je že znano. Novo je samo to, da je dr. Maček ugotovil, da se srbijanska izvenparlamentarna opozicija ne gibije in da se po enoletnem sodelovanju in neštetih pogajanjih niti sama med seboj ni mogla sporazumeti. Srbijanska izvenparlamentarna opozicija menda misli, nadaljuje »Obzor«, da je dr. Maček navdušen zaradi njenega stališča in da ne bi smel podajati izjave o svojem nezadovoljstvu zaradi neprestanega njenega zavlačevanja, da odgovori na svoječasne predloge, ki so ji bili dostavljeni že pred dolgim časom. Dr. Maček je popolnoma svoboden glede podajanja izjav tudi o odnosih SD koalicije do drugih strank in političnih skupin in je tako storil tudi sedaj, ko so mu bila postavljena takšna vprašanja.

Srbijanska izvenparlamentarna opozicija mora pričakovati, če bo nadaljevala še naprej z današnjo taktiko, da bo dr. Maček nekega dne, ko bo smatral, da je to potrebno, opozoril na njeno taktiko, na njeno zavlačevanje in njen trud, da rešitev notranjih problemov, zlasti pa rešitev hrvaškega vprašanja, spravi na strankarski nivo. S tem bi dr. Maček samo ugotovil, kar misli vsa hrvaška javnost glede stališča srbijanske izvenparlamentarne opozicije.

Tudi današnje vznemirjenje potrjuje, da srbijanska izvenparlamentarna opozicija gleda na vse probleme predvsem iz strogo strankarskega stališča.

Ker dr. Maček v svoji izjavi dopisniku pariškega lista ni povedal ničesar novega, se zato srbijanska izvenparlamentarna opozicija nima za nič razburjati.

Razburila pa se je samo zaradi misli, da bi SD koalicija lahko prekinila nadaljnja pogajanja in razgovore s predstavniki srbijanske izvenparlamentarne opozicije. Znano je, zakaj. V tem slučaju ne bi bilo izgleda vsaj v doglednem času, da pride do oblasti. Lahko se pričakuje, da bo zopet kmalu prišla delegacija srbijanske izvenparlamentarne opozicije v Zagreb, da vidi, če zares grozi nevarnost, da SD koalicija prekine z njimi stalna pogajanja.

»Obzor« končuje, da te nevarnosti vsaj za sedaj še ni, vendar pa se bo to vprašanje kmalu postavilo, kar se lahko vidi iz izjave dr. Mačka, zlasti če bi srbijanska izvenparlamentarna opozicija ne uvidela, da je skrajni čas, da se med seboj sporazume in da izroči dr. Mačku stvarne predloge za rešitev notranje-političnih problemov ter da nudi jamstvo, da se bo take rešitve tudi držala.

Nekaj o nasilju

Današnji opozicijonalni politiki, ki na vseh koncih in krajih spletkarijo, da bi vlado ovirali pri njenem delu in jo končno celo nadomestili na njenem mestu, se kaj radi pritožujejo, da niso svobodni in da zato še niso mogli navdušiti širokih množic za svoje bogate talente in za svojo poštenost, ker ne morejo med ljudi, ker niso svobodni, ker so strašno preganjani. Ob takih besedah morda ne bo napak, ako nekoliko v spominu obnovimo, kako so sedanji voditelji države pripravljali konec diktature in kako so bili oni »svobodni«.

Dne 14. maja 1932 je takratni JNS režim, ki se je že takrat začel bati za svoje postojanke, izdal neko okrožnico, v kateri nalaga vsem policijskim upravam, »da morajo najstrožje, toda nad vse diskretno, paziti na delo znanih opozicijskih prvakov, posebno v slučaju odhoda iz stalnega bivanja v kakem kraju.

V tem strogo zaupnem naročilu so centralne oblasti naročile podrejenim organom, da morajo avtomobile in vozove zadrževati ter vsako osebo, ki se jim zdi sumljiva legitimirati. Vsakega važnega in eksponirenega opozicionalca pa morajo v takem primeru, če ne predloži in pravilno dokaže svoje namere, in se ne obveže pod svojo častjo, da se bo pošteno in pravilno zadržal, odstraniti ter mu ne dovoliti da pride v dotični kraj. Istotako je potrebno kontrolirati osebe, ki žele priti z vlakom v kraje, kjer se vrše sestanki ali zborovanja. Zaradi tega je potrebno na železniških postajah dva dni prej uvesti kontrolo potnikov in na ta način vsem uglednejšim opozicionalcem, katerim se dokaže »zla namera«, prepovedati dostop v kraj, odnosno ga zadržati na postaji ter ga s prvim vlakom vrniti nazaj. V slučaju, če bi tako osebo pričakovalo večje število ljudi, ni treba podvzemati ničesar proti dotični osebi ter je treba dovoliti, da se mudi v dotičnem kraju. Ob ugodni priliki pa je treba to osebo brezpogojno odstraniti iz kraja.«

Vsebino tega razpisa naj si pokličejo v spomin razne veličine JNS, ki na vso moč izjavljajo, da se »reorganizacija JNS vrši pod izrednimi razmerami in težavami«. Kje so te težave, je težko vedeti, ker je vsa javnost vedno vedela, da so se v tem ali onem kraju sestali prvaki JNS in da so imeli tamkaj banovinske konference, na njih svobodno ravijali svoj program in to pred svojimi pristaši, ki jih res ni veliko.

Kdo njim, ki v časopisju sklicujejo svoje shode, šteje korake? Kdo voha za njimi, kam so se premaknili? Hodijo po lepi naši domovini in na vsa usta pripovedujejo po shodih, kako strašno so na vseh straneh preganjani, ko se na enem izkriče, gredo z istimi predavanji še na drugega. Naj vendar primerjajo sebe v vlogi preganjalcev in v vlogi »preganjancev«, kar po navedeni okrožnici, ki je samo ena izmed mnogih. Potem naj pa še premislijo, da jim vse to zasledovanje ni prav nič pomagalo in so nekaterim najvidnejšim kar določili, kje bodo prebivali in so jim v ta namen poiskali kraje, kjer še nobena JNS ni imela banovinske konference.

Preosnova ministrstva za telesno vzgojo

Belgrad, 26. junija. m. Nocoj je bila v kabinetu ministrstva za telesno vzgojo narodna konferenca, na kateri je bilo govora o vprašanjih, ki zadevajo ta resor. Predvsem so pristojni ministri vzeli v pretres novo uredbo o organizaciji ministrstva za telesno zvgojo in uredbo o ustanovitvi visoke šole za telesno kulturo. S to uredbo o organizaciji omenjenega ministrstva bo postavljeno vse delo ministrstva na čisto novo podlago. Ustanovljena bosta dva oddelka s sedmimi odseki. Istočasno se bo delokrog razširil tudi na vse banovine, na katerih bodo postavljeni posebni referenti za telesno vzgojo. V Belgradu bo ustanovljena visoka šola za telesno vzgojo, za katero so že pripravljeni načrti. Kot profesorji na tej šoli bodo prišli v poštev absolventi visokih šol za telesno vzgojo (v Berlinu in v Varšavi), strokovnjaki na športnem polju, in v kolikor bo to potrebno, tudi vseučiliški profesorji. Novo izdelana uredba bo uredila odnose ministrstva do športnih društev tako, da bodo vsa društva v tesni zvezi z ministrstvom in ne da bi pri tem trpela kaj privatna inicijativa. Z novo uredbo bo v ministrstvu tudi več dela in bodo zato tudi tam potrebne nove moči, tako strokovnjaki kakor administrativno osebje. Uredba bo onemogočila tudi obstoj divjih športnih klubov in društev. Vsa sportna društva bodo morala biti včlanjena v pristojnih zvezah. Vse pa bodo morale biti prijavljena ministrstvu. Držati se bodo morala striktno pravil. V slučaju kršitve teh pravil bo ministrstvo smelo razpustiti društva in zapleniti premoženje v korist ministrstva.

Počastitev 350 letnice smrti Primoža Trubarja

Ljubljana, 26. junija.

Danes ob 19 je slovenski mlajši rod položil pred spomenik Primoža Trubarja venec s slovensko trobojnico, na kar je g. dr. Tomaž Furlan, zdravnik, imel kratek nagovor, ki ga je začel s Trubarjevimi besedami: Usem Slovencom gnado, mir, milost inu pravo spoznanje božje skuzi Jezusa Kristusa prosim! Nato je označil Trubarja kot enega najdelavnejših slovenskih prijateljev sploh, ki je kot emigrant nad vse ljubil svoj narod in mu zvesto služil, ter še v svoji oporoki mislil na svoj narod. Pri Trubarju išče mlajši rod dejanja in poguma, brezkompromisnosti v vseh vprašanjih slovenstva. Kar se tiče vihranja na religioznem polju, so se oblike skoraj dokončno ustalile, toda v ostalih panogah išče narod mož dejanj, globokih in vnetih kot Primož Trubar. S klicem proti plahosti in nečednosti sedanjega časa, terja nove dejavnosti, je zaključil govor s Slava klici Primožu Trubarju.

Pri polaganju venca je bilo prisotno veliko število kulturnih delavcev, predvsem pa veliko mladega rodu, ki se je tako poklonil prvemu velikemu Slovencu. Proslava je bila sicer skromna, toda prisrčna in pomembna.

Proces o umoru Marije Penkove

(Glej poročilo na 3. strani.)

Tilka Premkova kot priča: »Sestra Hribarjeve žene, Marija Dolničarjeva je nekoč potem, ko je Penkova izginila, v pijanosti pela: Mica pa pije vodo... Druge priče so opisale še razmere, kako so pri Ukcovih živeli po 27. februarju lani. Navijali so gramofon, peli, plesali in pili.

Preiskovalni sodnik g. Vladimir **Velušček** je lani zaslišal v mengeškem zavetišču tudi 87-letno Marijo Petkovo, mater Penkove. Petkova je povedala: »Dostikrat so vrteli gramofon in plesali. Tudi Mica. Usodni večer, ko Mice ni bilo domov, se je cela družba zabavala in pila. Plesala je na gramofon. Hči je bila v Ameriki in je prinesla mnogo blaga, shranjenega v dveh kovčegih. Ko sem prišla v zavetišče, so vse raznesli.« Druge priče so opazile, da so nekateri imeli precej denarja, ko ga poprej niso imeli.

Izvedenec Josip Adamič, tovarnar vrvi iz Domžal je podal mnenje, da je gurtna, s katero je bila Penkova povezana podobna oni, najdeni pri Hribarju na domu. Obe je v prisotnosti orožnika doma skozi povečevalno steklo pregledal in ugotovil podobnost. Take gurtne se ne izdelujejo v Jugoslaviji, le v inozemstvu.

Dr. Tominšek kot branilec Hribarjev je predlagal, da se naj gurtni preiščejo še kemično po posebnih izvedencih in tudi v mokrem stanju. Psihijatri naj preiščejo tudi duševno stanje Hribarjeve. Zaslišani pa naj se še Petek Marija ml.

Po kratkem posvetovanju je senat vse nadaljne dokaze zavrnil. Nato je bila razprava prekinjena in se je nadaljevala ob 21.30. Razprava bo po dosedanjih dispozicijah trajala gotovo čez polnoč in bo sodba najbrž izrečena ob jutranji zori.

Polovične voznine

Belgrad, 26. junija. AA. Prometni minister je dovolil 50% no znižanje voznine na državnih železnicah romarjem, ki se udeleže proslave v Rajhenburgu 11. in 12. julija.

Maribor je pripravljen

Slavnostno okrašeno bo mesto sprejemalo in pozdravljalo udeležence slomškovih dni

Maribor, 26. junija.

Že nekaj tednov sliči Maribor mravljišču. Povsod vidimo pridne roke pri neumornem delu. Pred kolodvorom, pred mestnim pokopališčem, na Glavnem trgu, na Slomškovem trgu so vzrastli vitki mlaji in visoki drogovi za zastave, na Slomškovem trgu, na Glavnem trgu, zlasti pa v Ljudskem vrtu delajo tesarji in postavljajo odre. — Ogromna je zlasti tribuna v Ljudskem vrtu. Največ dela pa imajo električarji. Po vsem mestu so napeljavali žice, postavljali reflektorje in nameščali žarnice. Na Glavnem trgu so postavili na Alojzijevo cerkev ogromen križ iz žarnic ter z žarnicami okrasili ograjo pred cerkvijo, okrog kandelabrov so obesili obroče z žarnicami, na spomenik v sredini trga pa so namerili reflektorje. Obsežna dela so vršili električarji na Slomškovem trgu. Na pročelju meščanske šole se blešči iz žarnic ogromen napis »Slomškova šola«, kandelabre in droge z zastavami vežejo dolge girlande iz samih žarnic, stolp stolnice pa obdaja na vrhu okrog razglednega hodnika zopet venec žarnic. V stolnico sta uprta dva reflektorja. Na mestno pokopališče so namerili z dečjega doma pet reflektorjev, ki bodo razsvetljevali zlasti kapelico s Slomškovim grobom. Dva reflektorja bosta nameščena tako, da bosta razsvetljevala grad, z dvema bo razsvetljeno pročelje frančiškanske bazilike in s posebno lučjo še podoba na baziliki. Po dva velika reflektorja bosta razsvetljevala tudi magdalensko cerkev in cerkev sv. Jožefa v Studencih. Nočna slika Maribora bo prelestna. Še nikoli ni bilo mesto tako razkošno in veličastno razsvetljeno. Poleg tega je v glavnih ulicah ojačena cestna razsvetljava, k nočnemu razkošju bodo pa prispevali tudi mariborski trgovci, ki bodo večinoma lepo razsvetlili svoje izložbe; za razsvetljavo izložb dobijo tok za 50% cenejši. — Danes se pojavljajo že na posameznih poslopjih zastave, ki vihrajo tudi na visokih jamborih pred kolodvorom, pred stolnico in pred mestnim pokopališčem. Mesto se je pripravilo, kakor lepa nevesta, da sprejme čim dostojnejše in veličastnejše odlične goste in slovensko ljudstvo, ki se bo za Slomškove dneve zbralo v mestu.

G. ban v celjskem okraju

V četrtek je g. ban dr. Natlačen nadaljeval inspekcijsko potovanje v celjskem okraju in je obiskal dopoldne veliko banovinsko **umobolnico v Novem Celju.** Gospod ban si je zlasti ogledal nove zgradbe, ki so bile zgrajene v zadnjih letih. S temi zgradbami je bila namreč umobolnica precej povečana in lepo modernizirana. V spremstvu okrajnega načelnika dr. Zobca, celjskega župana dr. Mihelčiča in podžupana veletrgovca Stermeckija je gospod ban nato obiskal **Št. Jurij ob j. ž.,** kjer so mu občani priredili nad vse prisrčen sprejem. Posebno zanimanje je pokazal gospod ban za kmetijsko banovinsko šolo v Št. Juriju, kjer si je ogledal vse prostore, gospodarska poslopja in druge naprave.

Popoldne je obiskal gospod ban **Vojnik.** Na poti so ga na Hudinji naprosili občani, naj si gre ogledat strašno škodo, ki jo je napravila toča. Gospod ban se je na lastne oči prepričal, da je toča zbila hmelju vse liste in da je žito vprav zbito v tla. Nesrečnim prizadetim kmetovalcem je obljubil, da bo storil vse, da jim pomaga prebroditi strašno nesrečo, ki jih je zadela. V Vojniku, kjer je bil prisrčen sprejem, je g. ban pregledal banovinsko hiralnico, katera je popolnoma zasedena in ima pod svojo streho nad 220 betežnih starčkov in stark. Na poti v Dobrno je pri občini **Nova Cerkev** pozdravila skupina občanov gospoda bana in mu pojasnila svoje želje. **Dobrna,** ki se je za ta dan svečano pripravila, je presenetila gospoda bana med streljanjem topičev z nad vse prisrčnim sprejemom. Po končanem oficijelnem sprejemu pa je čestital gospodu bana dr. Natlačenu najodličnejši gost zdravilišča Dobrna k ljubezni polnemu sprejemu. Ban primorske banovine dr. Jablanovič je namreč poudaril, da je srečen, da more čestitati ljudskemu banu dravske banovine k zaupanju in ljubezni, ki mu jo izkazuje ljudstvo, kamorkoli prihaja. Mimo Velike Pirešice, kjer je sprejel deputacijo občanov, se je odpeljal gospod ban še v **Braslovče,** ki so vse v zastavah pozdravile svojega bana. Zastopniki okoliških krajev so prosili gospoda bana za pomoč, ker jim je toča na polju silno škodovala in uničila skoraj ves pridelek. Gospod ban je obljubil, da bo kakorkoli pomagal tako hudo prizadetemu ljudstvu.

Kamorkoli je v četrtek prišel gospod ban dr. Natlačen, so ljudstvo, kakor tudi številni zastopniki uradov, oblasti, društev in gasilcev s cvetjem in navdušenim vklikanjem pozdravljali svojega slovenskega bana, ki je z razumevanjem sprejemal prošnje in želje prebivalstva.

Umor Penkove pred sodiščem

Ljubljana, 26 junija.

Nekdanja visoka porotna dvorana, ki je drugače zapuščena in zaprašena, je bila za danes lepo očiščena in zadihala je staro življenje velikih procesov. V tej dvorani se je namreč danes ob 8.30 pričel proces o umoru užitkarice, 58 letne Marije Penkove. Vladala je znosna atmosfera. Naval občinstva je bil velik, toda ne presilen, zlasti je bilo mnogo poslušalcev iz Domžal in bližnje okolice, kjer vlada največje zanimanje za Penkovo in za njena morilca. Veliki senat so tvorili: g. Ivan **Kralj** kot predsednik, kot sosodniki gg.: Ivan **Brelih,** Fran **Kovač,** Rajko **Lederhas** in Fran **Gorečan.** Zapisnikarica je bila dr. Donata **Capuder.** Javno obtožbo je zastopal dr. Julij **Fellaher.** Ivana Pirca in obtoženko Angelo Gaberškovo je branil dr. **Schley,** Hribarja Franceta in njegovo ženo pa dr. Fran **Tominšek,** oba ex-offo.

Na mizi pred tribunalom so bila razvrščena razna corpora delicti, 43 po številu, tako usodni kol, na katerega je bila privezana Penkova, in drugi predmeti.

Čitanje obtožnice traja dve uri.

Po uvodnih formalnostih je začel državni tožilec čitati obširno, 66 s strojem drobno pisanih strani obsegajočo obtožnico. Čital jo je skoraj dve uri brez odmora. Vsi obtoženci so nepremično zrli v državnega tožitelja, ki je nekatera mesta poudarjal s posebnim akcentom, in mu pazljivo sledili. Francetu Hribarju so se udrle solze in začel je tiho ihteti, ko je državni tožilec navajal, kako je Hribar lahkomiselno zapravil po teti podedovano, lepo domačijo. Tudi Ivanu Pircu je pritekla solza, ko so prišli zanj tragični momenti. Državni tožilec je med drugim tudi omenil, da je vladalo po smrti Penkove veliko veselje pri Hribarjevih, da so mnogo popivali, navijali gramofon in peli: »Mica pa pije vodo ...« (Po napevu »Mi smo pa z Nakelna...) Tu se je tretja Angela zadovoljno nasmehnila in pogledala srepo tožitelja. Enkrat se je med čitanjem nasmehnil tudi Pirc. Drugače pa je vladala med čitanjem velika resnoba.

Na zatožni klopi so sedeli in bili obtoženi:

Prvi je Ivan Pirc, 37 l. klobučarski pomočnik iz Ihana, stanujoč na Hudem pri Radomlju. Obtože je umora Marije Penkove in prestopka prikrivanja pokradenega blaga, last umorjene.

Drugi je France Hribar, 28 letni posestnik, po poklicu mizar, oženjen, stanujoč v Področju številka 19. Obtožen je umora Penkove, dalje zločina tatvine, ker je vlomil v stanovanje pokojnice in si prilastil razno blago v celotni vrednosti okoli 8000 Din in tudi prestopka tatvine.

Tretja Angela Gaberškova, 30 letna delavka, stanujoča v Področju št. 19 in četrta Jožefa Hribarjeva, 24 letna žena drugega obtoženca, sta obtoženi zločinstva tatvine pri Penkovi in prestopka prikrivanja.

Obtožnica navaja

kako je Hribar France podedoval po svoji teti l. 1931. lepo posestvo, hišo z gostilno in še hranilno vlogo 85.000 Din, ki jih je takoj dvignil in zapravil. Nepremičnine s pritiklinami so bile cenjene na 68.430 Din, dolga po teti pa je bilo 39.402 Din. Vrednost pa je bila mnogo večja. Hribar je pozneje posestvo prodal za 110.000 Din. Zaradi zapravljivosti je bil sodno preklican. Za pravde in druge stvari je v 16 mesecih potrošil poleg vloge 85.000 Din še drugih 70.000 Din.

Leta 1933. januarja je Hribar s kuratorjem Petkom kupil od Marije Penkove za 28.000 Din Penkovo hišico v Področju št. 19. Penkova si je v pogodbi izgovorila stanovanjske, služnostne in užitninske pravice, ki so postale Hribarju v veliko breme.

Obtožnica nato v vseh podrobnostih navaja, kako je bila Marija Penkova od 27. februarja lani pogrešena in po 4 mesecih 10. junija najdena v tolmunu potoka Rače, privezana na kol in zraven še na 53 kg težak kamen. Jasno je bilo, da gre tu za zločin.

Aretirani Ivan Pirc je orožnikom, nato v občinski pisarni v navzočnosti župana dr. Hočevarja in drugih mož priznal, da je sodeloval pri umoru Penkove in da je glavni storilec France Hribar. Ta je tajil. Pred prvim preiskovalnim sodnikom na Brdu g. Zalokarjem je Pirc ponovil svoje priznanje. Tudi jetniškemu nadpazniku g. Nežmahu je Pirc ob sprejemu v ljubljanske zapore priznal zločin. Ko je prišel pred takratnega preiskovalnega sodnika g. J. Baričeviča, je **Pirc vse preklical** in skušal celo Hribarja razbremeniti. Zapletel pa se je pozneje v fantastične, protislovne zgodbe.

Zaslišavanje obtoženega Pirca

»Ivan Pirc! Priznate? Se čutite krivega?«, s temi besedami je predsednik uvedel zaslišanje prvega obtoženca Pirca, ki je jasno in glasno izjavil:

»Čutim se krivega le v tem, da sem Hribarju pomagal Penkovo nositi in kamen privezovati.«

»Se ne čutite krivega, da ste, kot sami poveste, zraven stali, ko ji je Hribar življenje vzel?«

»Ne morem biti kriv, ker mu pri tem nisem pomagal.«

Ivan Pirc, ki je oče 6 zakonskih in 2 nezakonski hotrok, je svoj nadaljnji zagovor izvajal na zelo miren in trezen način. Povedal je najprej, kako je bil dolgo let poznan z Marijo Penkovo in Francetom Hribarjem. Penkovo je poznal še pred svojo poroko, ko je hodila na Dunaj. Tretjo obtoženko Angelo Gaberškovo, sestro njegove žene, je tudi dolgo poznal. Ko je bila Angela 18 let stara, ji je ponudil roko. Je odklonila, češ da je še premlada. Angela je služila v Belgradu 5 let, nato se je vrnila in stanovala pri sestri, njegovi ženi. Razvilo se je med njima intimno razmerje. Sad tega — prvi nezakonski otrok. Drugi je bil rojen pozneje pri Penkovi, ko se je Angela tja preselila. S Penkovo se je dobro razumel, doslikrat ji je čital časopise. Tudi s Hribarjem in ženo so se razumeli. Predsednik: »Ali se zadnji čas niste kregali?« »Nikakor ne. Nekoliko jezen sem bil, ko je okrog govorila, da so z mano kar 3 nosne.« Pravijo, da ste hodila s Hribarjem po drva v gozd!« »To je res. Suho drevje sva klestila.«

Uganka smrti Marije Penkove.

»Predsednik: »Dobro. Kako je vendar prišlo do smrti Penkove? Noben ni bil jezen na njo, pa ste jo spravili v kraj.« Obtoženec: »Moral sem Hribarju pomagati. Če mu ne bi, bi Angelo iz hiše vrgel. Bal sem se ga.« »Sta se prej kaj razgovarjala o tem?« »Nikoli!« »Ali se je Hribar kregal s Penkovo?« »Bil je jezen nanjo, ker je hotela sama gospodariti in mu je šla na zoper. Tožarila sta se zaradi gnoja. Prepirala zaradi desk.

Predsednik ponovno: »Kako je prišlo do umora Penkove?«

Obtoženec: »Poprej nisva o tem govorila. Ob 16. sem šel z dela. Okoli pol petih sem prišel k Angeli. V veži sem srečal Hribarja. Me je vprašal, če bova šla po drva. Čez pol ure sva šla z doma v Šumberk. Začel mi je praviti, kaj da misli. Dejal mi je:

»Janče! Penkovo bom s sveta spravil!«

Vprašal sem ga: »Zakaj?« »Saj veš, da mi je na potu. Mi boš pomagal?« Ker mi je prigovarjal, sem mu obljubil, da mu bom pomagal jo vreči v vodo.« S posebnim naglasom je Pirc ponovil: »Rekel sem mu: Jaz ne bom moril.« Obtoženec je nato kratko opisal, kako sta prišla v gozd. Slišala sta neke stopinje. Skril se je sam za grm. Hribar je šel naprej. Tema je bila. Videl je le, kako je skočil Hribar na neko postavo, jo zbil na tla. **Kar zaropotalo je!** Čez 7 minut ga je poklical. Predsednik: »Ali se je čul kak glas?« »Ne!« »Kaj ste še videli?« »Videl sem, da je bil na njej in jo tiščal. Poklical me je: Janče pojdi sem! Vstal je. V rokah je držal kol. Prej ga ni imel.« Predsednik: »Kje ga je dobil?« »Ne vem. V rokah ga je imel.« »Malo verjetno, da ga niste zapazili!« Ivan Pirc je nato povedal, kako sta Penkovo na mestu na kol privezala in jo odnesla k potoku. On je bil spredaj, Hribar zadaj. Pri bregu sta jo položila na tla. Privezala sta nad 50 kg težak kamen. Pirc je pomagal. Tiščal je kamen. Pirc je končal: »Ko je bil kamen privezan, sem stopil v stran. On jo je porinil v vodo. Šel sem nato domov. Hribar mi je doma dejal: »Sedaj je fertik!« Obtoženec ne more nato pojasniti, zakaj je pri prvem zaslišanju drugače povedal glede kamna. Obtoženec se je izgovarjal, da se je Hribarja bal. Predsednik: »Je vse res, kar ste danes povedali?« »Gola resnica!« Naposled je Pirc povedal, da je dobil pozneje nekaj posteljnega perila, a pozneje po Gaberškovi od Hribarja več zlatnine in 4 srečke vojne škode, last Marije Penkove.

Obtoženec je na razna vprašanja sodnikov le splošno odgovarjal. Ni mogel točno povedati, **kje je Hribar dobil kol — vršak jelkin.**

Obtoženec tudi ni mogel pojasniti sodnikom, kako je prišla tja žaklievina in kdaj je Hribar Penkovo zavil v njo. Drž. tožilec: »Vi ste močnejši in podjetnejši. Izgleda, da ste vi glavni morilec!« Obtoženec odločno: »Nikakor ne!« Drž. tožilec: »V preiskavi ste pravili, da so vas orožniki tepli in martrali.« »To ne. To sem si izmislil. Samo malo so me orožniki prijeli za roke.«

Hribar znova spremenil svoj zagovor

Hribar France je ves čas preiskave tajil krivdo. Ko je prejel obtožnico, pa je 20. maja zaprosil, da so ga privedli pred preiskovalnega sodnika. Tu je sod. pr. g. Cirilu Kovaču priznal krivdo. Danes pa si je skonstruiral povsem drugačen zagovor.

Predsednik: »Hribar France! Povejte, se čutite krivega?«

Hribar patetično: »Visoko sodišče! Vse bom z mirnim srcem in po pravici povedal.« (Zaihtel je in postal solzan.) Nadaljeval je: »Penkova je 26. februarja (zopet tih jok) šla od doma in naročila, naj pazimo na njeno mater (Marijo Penkovo). Drugi dan da bo prišla kmalu domov. Ko je drugi dan popoldne ni bilo, nismo bili sprva v skrbeh. Čudno pa se nam je pozneje zdelo, ko Penkove še ob 4. popoldne ni bilo domov. To je povedal Gaberškovi, ki je dejala: »Bo že prišla!« Tudi zvečer je ni bilo. Z ženo sva hodila okrog. Ko je le ni bilo, smo začeli premišljati. Okoli 8. zvečer je potrkalo na okno. Angela je omenila: »To je pa spomin!« Gaberškova je še ponovila, da jo bo ponoči strah. Pirc se je poprej odpeljal domov. Nato pa se je, ko je Angela šla po mleko, splazil v Angelino podstrešje. Pirc je zjutraj odšel na delo. Tri dni ga ni bilo. Šele 4. dan je prišel. In govorili smo, da še vedno ni Penkove domov. Zdelo se mu je čudno. Rekel je, da si je morala kaj napraviti, ker je govorila o smrti. V torek je nato naznanil orožnikom. Mati Penkove je sama naročila, da lahko vzamemo njene stvari. Govorili so, da bo vse občina prodala. To je govorila prva Gaberškova. Razdelili so si perilo, obleko in druge predmete.

»Visoko sodišče! Penkova je bila čudna, žleht ženska. Drugače pa tudi dobra,« je poudaril Hribar. »Kdo vam je povedal, da si je življenje vzela?« »Gaberškova je pravila materi, da si je Penkova gotovo življenje vzela.«

Senatni predsednik s poudarkom: »To je čisto nov zagovor, ki ga še nismo slišali. Od začetka ste drugače trdili. Trdili ste drugače potem, ko ste dobili obtožnico. Priznali ste, da vas je Penkova prosila, da jo pridete v gozd čakat. V gozdu je imela pripravljen kol. Tožila vam je, kako je nesrečna, da naj ji pomagate na oni svet.

Obtoženec: »Ko sem obtožnico dobil, sem bil ves preplašen. Videl sem, da me Pirc vsega dolži. Pirca sem hotel pripraviti, da vse prizna, kar je storil.«

Predsednik je nato Hribarju prečital zapisnik, sestavljen na I. zaslišanju po obtožnici. Sestavil ga je sod. pristav g. Ciril Kovač. V tem zapisniku je dejal, da ga je Penkova vsa žalostna prosila, naj ji pomaga v vodo. Sama je sedla na kol, si privezala noge na kol, on jo je pa privezal na kol čez prsi, nato jo je zavalil v vodo. Njemu ni bilo nič hudo.

Obtoženec: »Samo zato sem rekel, ker sem računal na to, da se bo Pirc skesal dejanja in ne bo hotel, da bi jaz po nedolžnem trpel. Drugi dan sem prišel do prepričanja, da se Pirc ne bo skesal, pa sem se drugače pripravil.

Predsednik mu je nato predočil izpoved, ki jo je podal 23. maja in v kateri je obdolžil Pirca, da je on umoril Penkovo. Hribar mu je samo pomagal. Pirc je Penkovo umoril in pokril s praprotjo. Drugi dan mu je šel Hribar pomagat. Pirc je prinesel vrvi in gurtno. Bil je razburjen. V gozdu jo je našel že mrzlo. Pirc je kamen privezal. Hribar je takrat poudaril: »Bal sem se prej priznati zaradi Pirca, svoje žene in drugih.«

Obtoženec nato glasno: »Govoril sem zato, da bi Pirca prisilil k priznanju, da sem jaz nedolžen. O zločinu nič ne vem. Pirc hoče sedaj še nov zločin napraviti. Hoče me napraviti za glavnega morilca in spraviti na vislice.

Obtoženec je še nadalje venomer ponavljal: »Visoko sodišče! Sem nedolžen. Če me obsodite, me po nedolžnem.« Priznal je, da je v brdskih zaporih klical Pirca, pa zato, da bi ga pripravil na priznanje. Pirca bo celo življenje vest pekla.

Predsednik: »Pravijo, da vam ni bilo nič hudo za Penkovo.«

Hribar: »Res. Hudo mi ni bilo. Nisem kriv.« Hribar se je nato obrnil k Pircu: »Janče, Janče! Lepo te prosim. Povej po pravici!« Pirc, ki je ves čas bil izredno miren, skoraj apatičen, ležerno: »Povedal sem resnico!« Hribar: »Zakaj me tlačiš?« Pirc: »Sem se sedaj sam obremenil in obtožil.« Hribar: »Boš lahko prenesel na svoji vesti? (Jokajoč) Kaj misliš? Glej moje tri otroke?« Pirc: »Jaz jih imam osem!«

Zagovor obtoženke Angele.

Po dramatičnem zagovoru Hribarjevem je nastopila mirno tretja obtoženka Angela, ki si je prilastila več perila in drugih stvari last Penkove. Čudno se jim je zdelo, da ni bilo Penkove domov. Ugibali so. Ker je le ni bilo, so si mislili, da je mogoče kaznovana zaradi politike, kot je bila enkrat, ali pa je odšla v ljubljansko bolnišnico. Prizna, da si je prilastila več perila. Če bi se bila Penkova vrnila, bi ji vse vrnila in ji povedala, kako je vzela stvari. Ni imela namena krasti. Sodnik Brelih: »Čudno, da je hodila beračit. Saj je imela zlatnino in denar?« Angela: »Bila je skopa. Zaradi politike je bila kaznovana na 4 mesece.«

Popoldanska razprava

Ob 13.45 prekinjena dopoldanska razprava se je nadaljevala ob 15.30. Napetost pri zaslišanju zadnjih dveh obtoženk je znatno ponehala. Sledilo je najprej

zaslišanje Jožefe Hribarjeve,

ki se je zagovarjala kratko. Priznala je, da si je res prilastila nekaj perila in drugih stvari pogrešane Marije Penkove. To v dobri veri. Ni imela namena izvršiti tavino. Tudi njej se je čudno zdelo, da se Penkova ni vrnila domov. Mati Penkove Marija Penkova je izrečno privolila, da so si vzeli razne hčerine predmete. Ko bi se Penkova vrnila, bi stvari vrnila. Navajala je še razne okolnosti, s katerimi je skušala razbremeniti svojega moža.

Zaslišavanje prič

Senatni predsednik je nato zaključil zaslišavanje obtožencev in uvedel dokazno postopanje. Povabljenih je bilo 30 prič. Domžalski orožniki so izpovedali, kako so preiskovali, kako je bilo najdeno truplo Penkove in kako je prvotno izpovedal Ivan Pirc. Komandir postaje **g. Skok** je navajal vse podrobnosti o poizvedbah in preiskavah. Zlasti je pojasnil situacijo, kako so orožniki peljali oba glavna obtoženca na lice mesta k potoku Rači. Pirca in Hribarja so postavili v gozdu na mesta, kakor naj bi se nahajala ob umoru Penkove. Opisal je tudi, kako je bila Penkova privezana na kol. Utopljenko sta našla Lorber Hilda in Drašček Kristjan, ki sta v nedeljo, 10. junija popoldne čolnarila po Rači. Kamen, ki so ga našli edinega v tolmunu, je bil 53 kg težak. Pri hišni preiskavi so našli po eno gurtno pri Hribarju, Penkovi in Gaberškovi. Ona, najdena pri Hribarju, je bila prav podobna gurtni, s katero je bila Penkova na nogah povezana.

Orožnik Lovro Steinberger je povedal, da je Hribar ob potoku Rači vedno drezal Pirca in govoril: »Lažeš!« (Obtoženec Hribar venomer joka.) Orožniki so dalje izjavili, da niso izvršili pri zaslišanju Pirca nobenega pritiska nanj.

Drž. tožilec: Pirc! Vam je žal, da ste v preiskavi orožnike tako hudo klevetali?« Pirc skesano: »Žal mi je!«

Priča **Flerin** iz Domžal ni vedel nič bistvenega izpovedati. Priča Josip **Zveglič,** sodni služitelj na Brdu: »Prvega sem v sodne zapore odpeljal Hribarja oni dan, ko so oba pripeljali orožniki. Pirca sem odvedel v dvorano, kjer ga je zasliševal g. preiskovalni sodnik. Ta mu je prečital orožniško ovadbo in ga vprašal, če prizna. Pirc je odvrnil: Povedal sem resnico. Nikdo ga ni silil k priznanju. Ko sem ga vodil v zapor, mi je rekel: Nocoj bom lahko spal. Zjutraj pred zaslišanjem je bil Pirc razburjen in se je tresel. Priveden pred sodnika je pokleknil in dvignil roke, rekoč: Sinoči sem bil zmešan. Ko ga je sodnik povprašal za vzrok in nadalje izpraševal, je znova priznal. Pozneje mu je povedal, da ga je ponoči Hribar klical in zato je razburjen.«

Priča **Josip Peternel,** sodni služitelj na Brdu, je bil navzoč, ko je bil Pirc drugo jutro ponovno zaslišan. Pokleknil je pred sodnika in dejal: »Midva sva nedolžna.« Opozorjen od sonika na posledice včerajšnje izpovedbe, je nato Pirc ponovno priznal zločin.

Sodnik Lojze **Zalokar,** ki je vodil prvo preiskavo na sodišču na Brdu, je v podrobnostih pojasnil, kako je zasliševal oba obdolženca, zlasti Pirca. Noben orožnik ni bil pri zaslišanju navzoč. Pirc je priznal, Hribar ne. Odredil je ekskortacijo v Ljubljano, ker so brdski zapori neprimerni za težje zločince in se lahko v celicah med seboj domenijo.

Nadpaznik Lojze **Nežmah:** »V pisarni sem Pirca vprašal: Kaj si naredil? Pirc je odvrnil: Hribar jo je zadavil, jaz sem mu pomagal jo privezati na kol. Spravila sva babo v vodo.« Slično je izpovedal tudi paznik J. **Kveder.**

Nadaljnje priče so opisale nekatere, deloma bistvene indicijske okolnosti in še druge podrobnosti o razmerah pri Penkovih, odnosno po domače pri Ukcovih. Ob 18.15 je bilo zaslišavanje prič končano. Nato je sledilo čitanje raznih zapiskov in poročil.

Ob času poročila razprava še traja.

Janez Lojtra spoznan za slaboumnega

Mnogo sitnosti in pisarij povzroča 20. oktobra 1897 v Št. Jurju ob Taboru rojeni, v Trojane pristojni samski delavec Janez Lojtra. Ponoči 24. marca letos je najprej prilomastil vinjen v hlev posestnika, 63-letnega Urbana Kamnika v Jelševici. Urban je spal v hlevu. Janez je mahnil po njem s sekiro in mu povzročil z udarci več hudih, skoraj smrtnonevarnih poškodb. Urban je imel še toliko moči, da je zadnje udarce, ki bi bili gotovo smrtni, prestregel in se napadalca ubranil. Nezavesten je obležal. Klical je sicer na pomoč. Žena in hčerka sta ga pozneje spravili v hišo. Po tem dejanju pa je Janez Lojtra besnel in začel sekati sadno drevje. Ob državni cesti je posekal in ogulil 64 sadnih dreves na škodo državnega cestnega odbora na Vranskem, tudi nekaterim posestnikom je po sadovnjakih posekal ali ogulil več dreves tako, da je znašala celotna škoda nad 27.000 Din. Proti njemu uvedeno kazensko postopanje je imelo za rezultat, da je bil Janez Lojtra oddan v preiskavo duševnega stanja po psihijatrih. Izvedenca dr. A. Šerko in dr. Žvokelj sta podala mnenje, da je Lojtra duševno omejen, imbecilen in da ne more kazensko odgovarjati za izvršeno dejanje. Na podlagi tega mnenja je mali kazenski senat pod predsedstvom s. o. s. g. Ivana Kralja izdal rešitev, da se Janez Lojtra zaradi slaboumnosti in ker je obče nevaren, odda v očuvalni zavod v Lepoglavo.

Okrožno sodišče v Ljubljani je prvotno nameravalo odposlati Janeza Lojtro v Lepoglavo. Prejelo pa je od zavoda sporočilo, da je Lepoglava prenapolnjena takih nevarnih, slaboumnih oseb, da ni v starem poslopju nobenega prostora. Dozidava pa se veliko moderno poslopje, ki bo pač odgovarjalo vsem modernim zahtevam za take nesrečnike. Okrožno sodišče se je nato obrnilo na drž. splošno bolnišnico, da bi ta Janeza Lojtro sprejela na VII. oddelek. Prišel je negativen odgovor, ker je prav tako zabarikadiran s pacijenti. Najbrž bodo Janeza Lojtro odpeljali na Studenec.

Posvečaj večjo pažnjo svojim zobem: neguj jih

s Chlorodontom

izkušeno kakovostno zobno pasto

Jugoslovanski proizvod

Drobne novice

V Berlin in Hamburg

Izletnikom Berlin—Hamburg sporočamo, da je g. ministrski predsednik dovolil (pod ER štev. 3269 z dne 16. VI. 1936) vsem državnim uslužbencem, ki se udeleže tega izleta pod vodstvom Sp. kl. »Planina« v Ljubljani, potrebni dopust, da smejo potovati v Nemčijo k olimpijadi. Pripravite **vsi udeleženci t a k o j** vsak po štiri osebne fotografije, katerih eno priložite svoji prošnji na pristojno načelstvo ereza (za dovoljenje potovanja v Nemčijo k olimpijadi s Sp. kl. »Planina« na podlagi zgor. dovoljenja gosp. ministrskega predsednika s skupnim potnim listom I. št. 26662 z dne 30. V. 1936, ki je že dovoljen), tri slike pa pošljite na naslov g. Hvale Jos., Ljubljana, Miklošičeva cesta 10. Na vsako sliko zadaj napišite svoje ime in naslov. Rabimo tri slike, da zadostimo vsem predpisom glede potovanja. Enako pošljite dovoljenje okrajnega načelstva za potovanje, takoj ko ga dobite, na zgornji naslov. Omenjenc dovoljenje nujno rabimo kot prilogo za kolektivni potni list, ki ga oskrbimo mi sami.

Koledar

Sobota, 27. junija: Hema (Ema), vdova; Ladislav, kralj.

Novi grobovi

† **Na zagrebški kliniki je umrl g. Davorin Simič**, vinogradniški in kletarski upravitelj vlastelinstva kneza Odescalchi v Iloku. Pokojnik se je rodil šentjernejski župniji, gimnazijo je obiskoval v Novem mestu, vinarstvo in sadjarstvo pa je študiral v Klosterneuburgu pri Dunaju. — Čeprav je njegova mehka narava venomer kopmela po dolenjskih gričih, mu žal ni bilo mogoče, posvetiti svojega temeljitega znanja neposredno svoji ožji domovini. Posredno pa so njegove odlične strokovne sposobnosti koristile tudi njegovim toliko ljubljenim dolenjskim goricam, saj je kot priznani najodličnejši vinarski strokovnjak uspešno sodeloval v vseh problemih iz področja vinogradništva in kletarstva. — Naj mu sveti večna luč! Žalujočim naše iskreno sožalje.

Osebne vesti

= **Promovirana** bosta doktorja prava na univerzi v Ljubljani poleg že objavljenih, še gospoda K r ž i č Gabriel iz Rakitne in P e r g a r Franc iz Negastruna pri Moravčah.

= **Iz banovinske službe.** O s v a l d Martin, banov. služitelj druge pol. skupine pri banov. bolnišnici v Celju je postavljen za banov. služitelja I. pol. skupine. — P a n t i č Branko, banovinski uradnik pripravnik X. pol. skupine, je postavljen za banovinskega uradnika X pol. skupine pri okraj. cestnem odboru v Črnomlju. — W u d l e r Branko, upravni uradnik IX. pol. skupine pri ban. zdravilišču v Dobrni, je postavljen za upravnega uradnika VIII. pol. skupine. — G o r š i č Jernej, banov. dnevničar-služitelj pri banski upravi, je postavljen za banov. služitelja II. pol. skupine. — P i š e k Pavlina, banov. dnevničarka pri banski upravi, je bila postavljena za banov. uradniško pripravnico X. pol. skupine.

— **Sv. Ahacij pri Turjaku** letos ne bo imel žegnanja v nedeljo 28. t. m. Zato tudi ta dan ne bo običajne sv. maše na gori.

— **Občni zbor društva »Jeglič«** bo 1. julija v zavodu sv. Stanislava. Ob devetih bo skupna sv. maša, ob 10 začetek rednega občnega zbora. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk tudi razgovor o podporni dijaški zadrugi za akademike, ki jo društvo ustanavlja in s tem podpira tovariše pri študiju na univerzi. Pravila te zadruge, bo prinesel pred občnim zborom »Vestnik«, da bo razgovor plodnejši. Zavod in društveni odbor prosita za udeležbo vseh bližnjih članov, ker se z občnim zborom začenja važna nova doba. Vse tovariše, ki žele v zavodu pred občnim zborom prenočiti, prosimo, da se nekaj preje priglase! Jegličevci, na veselo svidenje 1. julija v našem skupnem domu!

BLATNO KOPALIŠČE **PIEŠTANY:** V blatnih bazenih se kreta bolnik bolan v sklepih z nenavadno sigurnostjo - Znižano pavšalno zdravljenje. **Denar lahko nakažete potom vsake jugosl. pošte.** Pojasnila: Zagreb: Pieštany Informator, Strossmayerov trg 1/II.

— **Gora Lisca** praznuje 5. julija 1936 obletnico otvoritve koče. Na predvečer kres. Na dan praznovanja ob pol 11 sv. maša. Po sv. maši prosta zabava ob sodelovanju godbe. Za dobro jedačo in pijačo preskrbljeno. Zveze z vlaki Zidani most, Breg, Sevnica, Rimske Toplice najugodnejše. Vsi prijatelji narave najvljudneje vabljeni. SPD Zidani most.

— **Vid Vaš'h oči** si obvarujete le z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku F r. P. Z a j c u, izprašanemu optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

Ljubljana

⊙ **Proslava Vidovega dne.** Vidov dan, dne 28. junija, se vsako leto praznuje kot spominski dan preminulih boriteljev za vero in domovino s slovesno službo božjo. Vabim ljubljansko meščanstvo, da v počastitev tega praznika okrasi na Vidov dan svoje hiše z državnimi zastavami. Obrtna in trgovska podjetja morajo biti med slovesnim rekvijemom v stolnici t. j. v soboto 27. junija med 10 in 11 zaprta. — Predsednik: dr. J. Adlešič.

⊙ **Maša za turiste in izletnike** bo jutri, v nedeljo, in na praznik, v ponedeljek, v kapeli Vzajemne zavarovalnice, obakrat ob 4.15 pred odhodi turistovskih vlakov.

⊙ **Na predvečer proščenja v Trnovem**, to je drevi bodo ob 8 litanije, po litanijah slovesno zvonjenje, nato promenadni koncert Poštarske godbe ob razsvetljavi cerkve, ki je letos prav izvrstno prirejena. Tudi po Gradaščici bo videti lepo, čarobno razsvetljavo v čolnu in plavajoče kresove po vodi. Občinstvo vabljeno, da si ogleda to izredno kresovanje. Ukrati pa prosimo, da nihče ne hodi po zelenih nasadih ob Gradaščici.

Pravilno sončenje kožo pomladi, nepravilno - jo postara.
Najprirodnejša rastlinska hrana za kožo je olje in krema **Kamila**

— **Razpisani sta župniji: B e s n i c a** v kranjski dekaniji (rok za prošnje do 15. julija 1936) in P o l j a n e pri Toplicah v novomeški dekaniji (rok za prošnje do 20. julija).

— **V včerajšnjem našem uvodniku »Propadanje meščanstva«**, je tiskarski škrat napravil več napak kar so cenjeni čitatelji sami opazili. Tako so materialističnega meščana odklanjali pisatelji: Carlyle, Nietzsche, Léon, Bloy itd. Marsejeza je dušila krike plemičev (in ne trike). In v zadnjem stavku beri pravilno: v trpečih množicah je **božja** misel globlje vtelešena (in ne le misel).

— **Razrešena župana.** Gospod ban dr. Marko Natlačen je razrešil na podlagi paragrafa 52 finančnega zakona župana občine Šmihel—Stopiče Matka Jožeta in župana občine Prečna Drenika Alojzija. Ker so v teh dveh občinah razpisane obč. volitve že za 29. junij, občini ne bosta dolgo brez županov. Vprašanje je seveda le, če bodo volivci zadovoljni z dosedanjima, ki sta bila po pogledu poslovanja občinske uprave razrešena.

Kopališče Lipik
najcenejše v državi
otvorjeno skozi celo leto.
Drž. uradniki in vpokojenci uživajo popust tudi v glavni sezoni. Edino toplo jodno kopališče v Evropi.

— **Definitiven razpust Kulturbunda.** Kakor je znano, so oblasti v Sloveniji pred časom razpustile posamezne podružnice Kulturbunda v Sloveniji, ker so jim dokazale, da so središče protidržavne propagande, ki stremi za odcepitev slovenskih krajev ter za priključitev tretjemu rajhu. Posamezne podružnice Kulturbunda so se pritožile na notranje ministrstvo, ki pa je sedaj definitivno potrdilo razpust podružnic Kulturbunda v Ljubljani, v Marenbergu na Štajerskem in v Stari cerkvi pri Kočevju. V rekurzu pa so že pritožbe nekaterih drugih podružnic Kulturbunda, kakor mariborske, nekaj kočevskih in nekaj štajerskih.

— **Revežu zgorela bajta.** V Dolu pri Borovnici je delavcu Antonu Debevcu požar uničil njegovo domovanje. Ko so vsi spali, so ga poklicali ob 3 zjutraj sosedje kosci, ki so opazili rdečega petelina na strehi. Komaj se je rešil s svojo družino. Ogenj je nastal po Debevčevi neprevidnosti. Seno je namreč spravil v podstrešje okrog dimnika, ker nima nobenega drugega prostora. Iz dimnika je bogve na kak način šinila iskra v seno, ki se je vnelo.

— **Vpisovanje za I. letnik dr. Krekove višje gospodinjske šole** Ljubljana VII. — Šiška, bo v torek dne 30. junija. Prijave in prospekti se dobe na zavodu brezplačno. Učenke iz oddaljenih krajev se lahko vpišejo tudi pismeno.

⊙ **Nočne častilce presv. Srca Jezusovega**, vse brez izjeme, prav posebno pa še voditelje posameznih ur — vljudno vabimo na sestanek, ki bo v nedeljo 28. junija v stolniški zakristiji po litanijah okoli četrt na 5.

⊙ **Rezervne oficirje** naprošamo, da se ob priliki razvitja prapora vojnih dobrovoljcev udeleže v čim večjem številu te slovesnosti po možnosti v uniformi. Zbirališče za rez. oficirje v uniformi pred magistratom, vsi ostali pa naj se zberejo pred univerzo v Vegovi ulici ob 9.45. — Odbor.

KINO UNION Telef. 22-21
Predstave po ljudskih cenah 4·50 Din
Vesela Škota
Danes ob 14.15. 2 uri smeha

⊙ **Poziv železničarjem.** Oblastni odbor Združenja jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev poziva vse svoje člane iz ljubljanskih, kakor tudi bližnjih podružnic, da se udeleže dne 28. junija t. l. razvitja prapora vojnih dobrovoljcev. Članstvo združenja se zbira pred društvenim lokalom na Masarykovi cesti 14, palača Grafike, ob 9 dopoldne. Ob 9.15 skupni odhod vseh članov na Kongresni trg. Oblastni odbor Združenja jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev je prepričan, da ne bo službe prostega tovariša, ki se ne bi udeležil razvitja zastave vojnih dobrovoljcev, ter s tem dokazal svojo narodno in državljansko zavest.

⊙ **Legija koroških borcev in Zveza Maistrovih borcev** se udeleži sprevoda ob priliki razvitja prapora vojnih dobrovoljcev v nedeljo 28. t. m. ob 9.45. Zbirališče v Vegovi ulici ob univezi ob 9.30 Udeležba obvezna. Odbor.

⊙ **Ljubljansko strelsko okrožje** poziva vse strelce, da se korporativno udeleže proslave razvitja dobrovljskega prapora na Vidov dan v Ljubljani. Zbirališče ob pol 10 v Vegovi ulici poleg univerze.

⊙ **Kino Kodeljevo** igra danes ob pol 9 »Peklena krila«, napet avijatiški film.

KINO SLOGA TELEFON 27-30
Ob delavnikih: ob 16., 19·15 in 21·15. V nedeljo in praznik ob 15., 17., 19·15 in 21·15 uri
„KNOCK-OUT"
MAKS SCHMELING — ANY ONDRA
Film, ki bo vzbudil zanimanje vseh športnikov!
Premijera danes!
MATINEJA: sobota, nedelja, ponedeljek
Najnovejši Miki in Sily

⊙ **Društvo Dom slepih v Ljubljani** opozarja svoje člane in prijatelje, da je za 30. junija t. l. napovedani občni zbor zaradi nepričakovanih ovir odgoden na poznejši čas. Odbor.

⊙ **Plesna šola Mete Vidmarjeve**, ki je lansko leto ob zaključku tečaja nastopila z velikim uspehom in pokazala velike zmožnosti za razvoj plesne umetnosti med Slovenci, priredi v soboto 27. t. m. zvečer ob 8 plesni nastop pod naslovom »Nijanse v prostoru«. Večer bo v plesnih nastopih razdeljen v tri dele: 1. Nihanje, 2. Zagoni, 3. Igra. Kakor lanski nastop šole Mete Vidmarjeve, bo tudi letošnji pokazal zanimave plesne umetnosti. Predprodaja vstopnic je v opernem gledališču. Veljajo globoko znižane cene od 14 Din navzdol.

⊙ **Rezervni častniki** z začetno črko A do I, bivajoči v Ljubljani, ki še niso dvignili novih oficirskih legitimacij, se pozivajo, da jih dvignejo najpozneje v torek 30. junija v dopoldanskih urah na komandi vojnega okruga, Maistrova ulica, sicer bodo pozvani na odgovor.

Danes
KONCERT vojaške godbe
na vrtu hotela **UNION**
Jutri nedelja
KONCERT vojaške godbe
na vrtu hotela **„BELLEVUE"**

⊙ **Na vseh ljubljanskih narodnih šolah** bo vpisovanje novincev in vseh ostalih učencev v torek 30. junija t. l. od 8—12 in od 2—5. Novinci se vpišejo na podlagi krstnega lista in izpričevala o cepljenih kozah, ostali pa proti izkazu zadnjega izpričevala. Na manjšinski šoli je vpisovanje 30. junija od 11—12. Zdravniški pregled novincev bo v sredo 1. julija. Uro določi mestni fizikat, ki jo starši zvedo pri vpisovanju. Vpis otrok za novi bežigrajski šolski okoliš se vrši isti dan na šoli za Bežigradom. Ta okoliš se razteza vzhodno od kamniške in gorenjske proge do južne železnice in proti severu do Savske ceste. Starši naj poskrbe, da se vsi otroci vpišejo zdaj, ker bo v jeseni vpis samo za one učence, ki se preselijo med počitnicami. Istočasno se vrši vpisovanje za otroški vrtec v šoli za Bežigradom. — Predsednik mestne obč. in kr. š. o. lj.

⊙ **Socialni oddelek mestne občine brez vodstva?** Gotovo se ljubljansko meščanstvo upravičeno zanima, koj bo s socialnim oddelkom ljubljanske mestne občine. Ob tem zanimanju pa pride v javnost ta ali ona vest, ki v resničnem položaju ni utemeljena. Tako je »Jutro« v četrtek objavilo, da je ta oddelek »v nekakšnem nevzdržnem interregnu«, medvladju ali bolje: brezvladju in da »so socialne naloge mestne občine v dobi gospodarske krize in bede tolikšne, da je zavlačevanje končne odločitve na oddelku mesta samo v veliko materialno in moralno škodo«. V resnici pa socialni urad posluje, kljub temu, da se res nahaja ne v medvladju ali brezvladju, ampak v preiskavi. Vse poslovanje mestnega socialnega urada za nekaj let nazaj se preiskuje, ne iz kake kanclijske sitnosti, še manj iz maščevalnosti, ampak ker je prvi pogled v ta urad pokazal, da je bilo v dobi gospodarske krize in bede poslovanje mestnega socialnega oddelka takšno, da je bilo mestu samemu v veliko materialno in moralno škodo. Preiskava traja že več mesecev, toda vsaka odkrita nepravilnost sproži plaz prej neznanih nepravilnosti. Končni izid preiskave bo pokazal, kako resno upravičena je bila ta preiskava in tudi, za koliko let prepozno je prišla. Zadnjo besedo o tem po bo imelo sodišče. Komisija obenem izdeluje načrt za popolno reorganizacijo urada, da se v bodoče onemogočijo vsake zlorabe, ker se nova mestna uprava bridko zaveda, da »predstavlja ta oddelek v današjih razmerah brez dvoma najvažnejšo vejo celotne komunikalne politike«, zaveda se pa tudi, da mora biti poslovanje tega urada tako organizirano, da v bodoče raznim preiskovalnim komisijam ne bo treba šele po toči zvoniti. Preiskave so potrebne samo zato, da se v uradništvu dvigne čut za odgovornost ali pa vsaj strah pred kaznijo, v meščanstvu pa zaupanje v poštenost mestne občinske uprave, ako pa se posreči popraviti tudi finančno škodo, je uspeh popolen. Delo komisije se bliža svojemu koncu, potem pa bo mestna uprava na čelo tega urada postavila strokovnega konceptnega uradnika, ki bo uporabil vse izsledke preiskave in načrte komisije in organiziral poslovanje tako, kakor je treba. Ne gre torej samo za to, da bi ta urad dobil samo »vlado«, ampak da se nekako na novo ustanovi. Mestna uprava upa, da se ji bo to posrečilo. Toliko poštenih in obenem zmožnih uradnikov je menda še v beli Ljubljani.

⊙ **Združenje trgovcev v Ljubljani** sporoča, da bodo trgovine na praznik sv. Petra in Pavla ves dan zaprte.

⊙ **Celo cevi kradejo.** Že večkrat smo opozarjali hišne posestnike, da so se tatovi v zadnjem času specializirali celo na tatvine odtočnih cevi, zlasti na take iz boljših kovin. Te tatvine se pa še vedno dogajajo. Tako je hišnik Narodne galerije zalotil na vrtu te palače nekega brezposelnega, ki je v sredi belega dneva potrgal v zidu tri odtočne cevi iz cinove pločevine in jih odnesel. Taki tatovi prodajajo nakradene cevi kot stare kovine, seveda mnogo pod ceno. Lastnike hiš in hišnike opozarjamo, naj bodo previdni pred takimi tatovi.

⊙ **Vabim na žegnansko zabavo.** Preskrbljeno bo z dobrimi jedili ter z rujno kapljico. V primeru slabega vremena se vrši veselica v ponedeljek. — Gostilničar Strle, Ižanska cesta. 9273

⊙ **Ogromno število beračev.** Na včerajšnji petek, ki je beraški dan, je policija polovila po mestu kakšnih 50 beračev in beračic.

⊙ **Zgubila sem** od pogreba na cesti od Sv. Križa proti mestu črn volnen paleto. Odda naj se proti nagradi v upravi »Slovenca«.

NAZNANILA

1 *Nočno službo imajo lekarne:* mr. Leustek Resljova c 1 mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič.

1 *Kino Kodeljevo* igra danes ob pol 9 izredno napet avijatiški film: Jeklena krila — dodatek Foxov žurnal in Veseli **dodo** kapelnik.

Cerkveni vestnik

Na kresno nedeljo v Trnovem ob slovesni sv. maši ob 9: Filkejeva Missa solemnis z orkestrom, Introitus, Comunio, koralno, Graduale: Chlondowski; Offertorium: Müllerjev, Tantum ergo: Rihar — Kimovec, o blagoslovu: Sv. Janez Krstnik — Maroltov.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani
priporoča naslednje knjige:
Predigt und Prediger in der Zeit. Referate der fünften Wiener Seelsorgertagung vom 7.—10. Jänner 1936. 223 str., nevez. 50 Din. — **Katholische Aktion und Seelsorge.** Referate der vierten Wiener Seelsorgertagung vod 2.—4. Jänner 1935. 173 str., nevez. 30 Din. — **Landjugend und Seelsorge.** Referate der zweiten Dorfseelsorgerwoche vom 6.—10. August 1934 in Hubertendorf, N.-Ö. 58 str., nevez. 20 Din. — **Heiliges Priestertum.** Referate der zweiten Wiener Seelsorgertagung vom 27.—30. Dezember 1932. 71 str., nevez. 37 Din. — Algermissen, **Freidenkertum, Arbeiterschaft und Seelsorge.** 79 str., nevez. 21 Din. — Engelhart, **Neue Wege der Seelsorge im Ringen um die Grosstadt.** 127 str., nevez. 47 Din. — Felber, **Ein Jahr Dorfpredigt.** Erkenntnisse und Versuche eines Gebirgspfarrers. 195 str., nevez. 50 Din. — Geller, **Die Krankenseelsorge in der Pfarrei.** 16 str., nevez. 7 Din. — Krapf, **Fremdenverkehr und Seelsorge.** 93 str., nevez. 26 Din. — Löbmann, **Richtig predigen.** Ein sprechtechnischer Lehrgang. 39 str., nevez. 16 Din.

Maribor

□ **Sprejem slovenskih škofov.** Danes popoldne ob tričetrt na 4. se pripeljeta v Maribor nadškof dr. Jeglič in škof dr. Rožman iz Ljubljane. Maribor bo oba cerkvena dostojanstvenika svečano sprejel. Na peronu se bodo zbrali odlični ki in deputacije društev z zastavami, pred kolodvorom pa občinstvo. Pozivamo Mariborčane, da prihitijo v čim večjem številu k sprejemu in pozdravu slovenskih vladik.

□ **Tudi škof Gnidovec pride.** Svoj prihod je najavil tudi skopljanski škof dr. Gnidovec, ki se bo udeležil Slomškovih praznikov v Mariboru.

□ **Dr. Korošec — boter 11. otroku.** V družini malega posestnika Antona Korošca v Zgor. Polskavi se je rodil 11. otrok. Oče se je obrnil na notranjega ministra dr. Antona Korošca s prošnjo, da bi prevzel botrstvo deklici. G. minister mu je prošnjo uslišal ter ga je pri krstu zastopal kot njegov namestnik posestnik in mlinar Anton Lah iz Zgor. Polskave. Deklica je dobila pri krstu ime Antonija.

□ **Župan dr. Juvan** se je včeraj vrnil z dopusta ter je prevzel vodstvo mestne občine od podžupana g. Fr. Žebota.

□ **Krščanska ženska zveza** opozarja vse članice, naj se udeleže Slomškovih slovesnosti v čim večjem številu. Predvsem vabi članice, naj pridejo v nedeljo dopoldne k predavanju ob 10, ki bo v dvorani na Aleksandrovi cesti 6. Dne 29. junija se zberejo članice med 8 in pol 9 dopoldne v Krekovi ulici med pokopališčem in Zgornjo Gosposko ulico, odkoder gredo v sprevodu na Glavni trg. Članice naj pridejo z društvenimi znaki! — Odbor.

□ **Pri Senici — Plzenski dvor, Tattenbachova ulica 5**, boste ob času Slomškove proslave z vsemi dobrinami, prvovrstno kapljico in izborno kuhinjo solidno postreženi.

□ **S t a r š i**, dajte svojim otrokom solidno trgovsko izobrazbo. Dobijo jo na **Enoletnem trgovskem tečaju »Hermes«, Maribor, Zrinskega trg 1.** Nizka šolnina. Za revne znižana. Zahtevajte prospekt.

□ **Pri poročilu o 35-letnici mature**, ki smo ga objavili v včerajšnjem »Slovencu«, je pomotoma izostalo ime g. R. Polaka, bančnega uradnika iz Maribora.

□ **Vedno več naraščaja.** Na klasični in realni gimnaziji so bili predvčerajšnjim in včeraj sprejemni izpiti. Na klasični se je prijavilo za sprejem 158 kandidatov, od tega 43 deklic, na realni gimnaziji pa 245, med njimi 106 deklic. Na klasični je prijavljenih 5 več kot lani, na realni pa 15.

□ **Slovensko obrtno društvo** poziva obrtnike v mestu in okolici k udeležbi na obrtniško razstavo na Mariborskem tednu. Prijave se sprejemajo do konca meseca v pisarni Vetrinjska 11/I.

□ **Abiturijenti Tehnične srednje šole**, strojnega oddelka v Ljubljani, iz leta 1926, ki se nameravajo udeležiti skupnega sestanka dne 4. julija v Ljubljani, naj se prijavijo na naslov: Papov Jože, Maribor, Koroščeva ulica 3.

□ **Smola generalnega direktorja.** Na meji so carinski organi natančneje pregledali luksuzni avtomobil generalnega direktorja Otona Heinricha od »Traverze d.d.« v Zagrebu, ki se je vračal iz Avstrije. Našli so za direktorjevim hrbtom za sedežem 2 kg lepo dišečih dragih kozmetičnih zadev, za šoferjevim sedežem pa 7 škatelj cigar in 23 paketov igralnih kart. G. direktor se je izgovarjal, da je vse spravil za sedeže šofer brez njegove vednosti. Vseeno je moral založiti na 90.000 Din se glaseče garantno pismo, drugače bi mu bili zaplenili avtomobil. — Na mariborskem kolodvoru pa so zaplenili tkalskemu mojstru Jugočeške v Kranju Janu Kaplanu, ki se je vračal iz Češkoslovaške, 4 kg raznih svilenih in volnenih predmetov.

□ **Obsojen radi nameravanega ropa.** Pred okrožnim sodiščem se je zagovarjal 39-letni ključavničar Rudolf Jordan. 8. maja je odsedel v kaznilnici dolgoletno kazen, komaj pa je prišel na svobodo, ga je že zopet zgrabila strast ter je napravil načrt za izropanje mariborske zastavljalnice. Ko je nagovarjal neke znance, da bi mu pri tem pomagali, ga je eden od teh izdal. Jordan je bil aretiran in včeraj obsojen zaradi nameravanega ropa, ki so ga priče dokazale, na leto dni in 3 mesece robije.

□ **Pletenine in drobnarijo** po nizkih cenah — dobite pri Ribariču v Rotovžu, Glavni trg.

Celje

⚒ **Specijalist za železne blagajne na založni klopi.** Včeraj se je zagovarjal pred malim senatom okrožnega sodišča mednarodni vlomilec, 40 letni Godec Franc. Obtožen je bil, da je leta 1931. izvršil tri večje vlome, pri katerih je odnesel gotovine in pa vrednosti v skupnem znesku 127.000 Din. Godec je star kriminalni tip, nastopa zelo samozavestno in odklanja vsako krivdo ter pravi, da ni ničesar kriv, pa je bil kljub temu obsojen na 5 let robije, po prestanku kazni bo pa obdržan še nadaljnjih 5 let v kazenskem zavodu.

⚒ **Prihod koroških abiturijentov.** V četrtek popoldne je prišlo iz Ljubljane v Celje 10 celovških slovenskih abiturijentov. V Celju bodo ostali dva dni.

⚒ **Kolesarjem**, ki se bodo udeležili Slomškovih dni v Mariboru, naznanjamo, da bo odhod za celjsko dekanijo v nedeljo ob pol 4. zjutraj izpred palače Ljudske posojilnice.

⚒ **Družba Persil bo zidala v Celju tovarno.** V četrtek dopoldne je bila na Sp. Lanovžu, na kraju, kjer je mislil pred leti g. Levičnik zgraditi tovarno za padala, komisija kr. banske uprave, ki jo je vodil načelnik g. dr. Pfeifer. Za komisijo je zaprosila družba Persil, ker namerava na tem prostoru zgraditi tovarno za izdelovanje pralnega praška. Komisija je končala ugodno in je upati, da bo družba Persil že meseca julija začela z gradnjo. S tem je končan večletni boj družbe Persil v tej zadevi.

⚒ **Most čez Ložnico pri Samcu**, ki ga je poleg starega mostu gradila drž. cestna uprava, je bil izročen javnemu prometu.

⚒ **Mestno poglavarstvo** razpisuje mesto kmetijskega referenta. Prošnje, opremljene z vsemi potrebnimi dokumenti, je vložiti najkasneje do 15. avgusta pri predsedništvu mestnega poglavarstva.

⚒ **Dobava kamenja za Voglajno.** Mestna občina bo nabavila za zavarovanje na obrežju Voglajne v Zavodni 250 kubičnih metrov kamenja lomljenca. Interesentom so natančnejši podatki razvidni z razglasa, ki je nabit na uradni deski mestega poglavarstva.

⚒ **Regulacija mesta ob Jenkovi ulici.** Kakor je občinstvu znano, je napravil mestni svet v svoji zadnji seji glede regulacije mesta ob Jenkovi ulici dva sklepa, namreč da mora ostati prostor pred tremi hišami stavbne zadruge državnih uslužbencev nezazidan in da se bo gradila cestna zveza med Zrinjskega in Komenskega ulico. Proti temu sklepu se interesenti lahko pritožijo na kr. bansko upravo v Ljubljani.

Prevozne tarife za tuje rudnike

Naša država uživa v mednarodnem svetu izreden sloves radi svoje bajeslovne širokogrudnosti. Brez dvoma bomo težko našli sličen primer v drugih, zlasti zapadno-evropskih državah, da bi šla država v svoji širokogrudnosti tako daleč na roko tujim pridobitnikom, da bi s tem škodovala koristim lastnega gospodarstva in gospodarskim koristim lastnega naroda. Naše gospodarstvo je doprineslo v zadnjem času v interesu evropskega miru in mednarodne solidarnosti najtežje stvarne žrtve, vendar pa bi te žrtve nikdar ne mogle naš narod pokolebati v veri v njihovo moralno vrednost za skupne cilje, kadar gre za ohranitev onih temeljev, na katerih sloni sedanja politična in kulturna Evropa, ako bi ne doživeli težkega razočaranja, da so bile vse te žrtve zaman in da se tem žrtvam vsled naše splošno poznane širokogrudnosti ni pripisal tak značaj, kot so ga z ozirom na težko gospodarsko stanje našega naroda in po svoji veličini, po vsej pravici tudi zaslužile K temu je prišlo še novo razočaranje, da so neke druge države, ki niso hotele izpolnjevati obveznosti, ki izvirajo iz solidarnosti ženevske ustanove, kovale kapital iz stiske drugih in da tudi one države, ki so pričakovale neposrednih in velikih koristi od uspehov solidarnosti, niso občutile potrebo tehtanja žrtev in koristi od skupnega nastopa za posamezne udeležence. Na ta način je ostalo vprašanje odgovornosti za neuspeh odprto, odprto pa je ostalo tudi vprašanje pojasnila narodom, ki so plačali račune svoje vdanosti obveznostim, ki izvirajo iz mednarodnih pogodb in iz načela solidarnosti. Taka težka razočaranja, ki prizadevajo posameznim narodom največjo škodo, od katere pa se, kot smo to videli na drugi strani, bogato okoriščajo zopet drugi, morajo biti dober nauk za bodočnost. Preveliko širokogrudnost se vedno plačuje z nehvaležnostjo! Nasprotno pa se daje visoka cena onim, ki so v tem pogledu tesnogrudnejši, ker se v borbi dveh nasprotujočih si sil obe strani borita za prijateljstvo takih nezanesljivcev. To vse smo žalibog težko občutili na lastni koži. Zato pa je naša dolžnost, da z ozirom na težko stanje, v katerem se nahaja naše gospodarstvo in z ozirom na grenka razočaranja, ki smo jih doživeli z našo solidarnostjo vsled naše prevelike širikogrudnosti, revidiramo svoje dosedanje stališče. Posledice te naše slabosti so pretežke, da bi mogli vzdrževati še dalje tako gospodarsko politiko, ki omogoča preveliko obogatitev tujih družb v naši lastni zemlji in to na račun naših domačih ljudi. Zadnje izkušnje naj nam dadó spoznanje, da se s širokogrudnostjo ne pride daleč in da se smatra v mednarodnem svetu širokogrudnost kot velika — slabost. Zato pa moramo presojati vsa velika vprašanja, ki zadevajo naše gospodarstvo, z večjo samozavestjo in tesnogrudnostjo, kajti šele izkušnje nam žalibog odpirajo oči, koliko se naša solidarnost in zvestoba ceni.

Ta kratek uvod se nam zdi potreben zato, da bamo pravilno razumeli našo napačno širokogrudnost, ki jo kažemo dejansko do tujih pridobitvenikov v naši državi, ki črpajo zaklade naše zemlje, uživajoč vse mogoče olajšave. Za danes hočemo dokazati na dveh primerih resničnost trditve, da plačujejo račune olajšav, ki jih dajemo številnim družbam inozemskega izvora, naši lastni ljudje. Vsej naši javnosti je dobro znana borba, ki jo vodijo jugoslovanski pridobitniki — za znižanje blagovne tarife. Znano je prav tako, da se je letos potniška tarifa na naših železnicah povišala, da so se mogli pokriti izdatki, ki so določeni v proračunu. Jugoslovanskim pridobitnikom se do danes ni posrečilo doseči prepotrebnega in gospodarskemu stanju odgovarjajočega znižanja lokalnih blagovnih tarifov, ker bi železniška uprava ne mogla, kot se to trdi, najti drugje pokritja primanjkljaja, ki bi nastal v proračunu radi takega znižanja. Dočim se naši pridobitniki zaman trudijo, da se njihove upravičene zahteve upoštevajo, pa uživajo med drugimi bogate rudniške družbe v Boru in v Trepči izredne vozne olajšave za prevoz rud na naših železnicah. Pomanjkanje domačega kapitala je preprečevalo možnost izkoriščavanja borskih rudnikov in rudnikov Trepča po naših ljudeh. Vsled pomanjkanja domačega kapitala so prišli ti bogati rudniki v roke tujih kapitalistov, ki v ogromnih količinah izvažajo bogastvo v tujino. Ugodnosti, ki jih uživajo te družbe v naši državi, so izredne. Mi hočemo ob tej priliki pokazati samo one ugodnosti, ki jih te družbe uživajo na naših železnicah. Za sirov baker, ki ga izvaža družba v Boru, plača za prevoz, po Aneksu, od 1. januarja do 29. februarja 1936, 4730 para za 100 kg in od 1. marca do 31. decembra 1936, 4230 para za 100 kg od Metovnice do Dubrovnika. Po naši lokalni tarifi pa tarifira sirov baker za isto razdaljo po 7660 para za 100 kg ali z drugo besedo: za vsaki vagon sirovega bakra, ki ga ta družba izvozi iz države, dobi več kot 3000 dinarjev nagrade iz državne blagajne, kar znaša letno okoli 15 milijonov dinarjev ali v zadnjih petih letih preko 70 milijonov dinarjev. Dalje. V aneksu pozic. 321 B dajejo naše železnice poseben popust družbi v Trepči od postaje Zvečani do Djevdjelije trs., in sicer za vsak vagon cinkove in svinčeve rude 100 para pri 100 kg cenejše, kot pa se računa voznina po lokalni tarifi. Po količinah rude, ki jo je ta družba v zadnjih petih letih izvozila iz naše države, znaša izguba za železnice več kot 60 milijonov dinarjev. Sedaj se upravičeno vprašamo: zakaj se dajejo takim družbam iz širokogrudnosti taki popusti, ko vendar plačujejo naši ljudje v lokalnem prometu višje cene in to, plačujejo zanje primanjkljaje v proračunu. Za naš les iz Slovenije, za naš premog iz Slovenije v južne kraje ni mogoče doseči take popuste, a tu se poklanjajo družbam, ki imajo ogromne milijonske dobičke, težki milijoni. Ali je to naša širokogrudnost? Mi smo prepričani, da v takih razmerah, v kakršnih se nahaja danes naše gospodarstvo in v kakršnih živi danes naš narod, taka širokogrudnost ni niti najmanje na mestu. Kakšni so razlogi za te popuste? Domača konkurenca? Niti najmanj. Kajti te družbe imajo pri nas monopolski položaj. Splošno gospodarski? Po našem mnenju bi se tu ne moglo o tem niti govoriti, kajti devize za prodani sirovi baker na primer, se večinoma ne uvažajo k nam in ne oplojajo našega gospodarstva. Morda so to socijalni razlogi? Kljub zaposlitvi nekaj tisoč naših ljudi, ki po ogromni večini zavzemajo najnižja mesta, ne morejo biti za take popuste merodajni socijalni razlogi, če vemo, kako mačehovsko se socijalni motivi upoštevajo na ostalih področjih. Ako pa primerjamo ogromne dobičke teh družb in ogromno vrednost, ki jo odtegujejo našemu narodnemu zakladu tuje družbe, potem vsak socijalni razlog za kakršnekoli popuste iz kakršnihkoli razlogov odpade.

Širokogrudnost — ponavljamo —, je naša slabost! Tu igrajo gospodarski motivi prvo ulogo. Zato ne smemo biti prepoceni, ako nočemo biti oškodovani in ako hočemo biti — cenjeni! **N-g.**

Intervencija države na žitnem trgu

Poročali smo že, da bo tudi letos država intervenirala na žitnem trgu v korist cenam pšenice. Po vesteh iz Belgrada je v ta namen Privilegirani izvozni družbi dovoljena vsota 150 milijonov dinarjev, ki bo zadostovala za najnujnejše potrebe. Obveščeni krogi pravijo, da bi se ta vsota v primeru potrebe tudi lahko povišala na 200 milij. dinarjev.

Glede cen še ni določenega nič dokončnega. Agencija Avala je izdala uradno poročilo, v katerem opozarja kmetovalce, naj ne prodajajo svojega žita v naprej, ker še niso določene uradne cene, po katerih bo kupoval Prizad. Na drugi strani pa objavlja Prizad sam, da bo kupoval radi dobre letine v državah, ki pridejo v poštev za izvoz naše pšenice, samo prvovrstno blago in opozarja vse, naj ne mešajo starega in novega blaga, pa tudi ne različnih kakovosti.

Vsekakor pa moramo kot napredek zabeležiti, da se ne bo interveniralo kot v prejšnjih letih, tako namreč, da se bo določila cena pšenice enostranko v korist samo proizvodnikov. Pri določevanju cene nove pšenice se bo vpošteval žetveni donos, cena na mednarodnih trgih in končno **interesi konzumentov v državi sami. Prvikrat, odkar država intervenira na žitnem trgu, bodo upoštevani tudi interesu konzumentov, to so pa pasivne pokrajine, med katere spada tudi Slovenija.** Za nas je bila pšenica vedno draga, pa naj bo to v letih dobre ali slabe letine. **Zaradi tega se bodo po poročilih iz Belgrada skladno upoštevali interesi producentov i konzumentov.**

Elektrarna Fala l. 1935

V letu 1935 se je v primeri z letom 1934 povečala proizvodnja električnega toka Elektrarne Fala od 130.4 na 157.34 milij. kilovatnih ur. To povečanje je v glavnem pripisovati povečanju odjema tvornice za dušik v Rušah, nadalje se je povečala potrošnja Trboveljske, pa tudi splošni konzum je narastel za okoli 11%. Priključna vrednost vseh konzumentov se je povečala lani za 1.410.9 na 68.273.9 kilovata. Poslovni dohodki so se povečali od 27.2 na 30.1 milij. dinarjev. Podjetje ima težkoče pri odmeri davkov.

Z ozirom na obremenitve podjetja v naši državi je glavni upnik družbe zmanjšal obrestovanje za posojeno glavnico in znaša obrestovanje le še 3.5%. Povišanje vred. papirjev je v zvezi s prevzemom prvenstvenih delnic za zamrznjene terjatve pri bankah.

Pri glavnici 5.0 milij. so znašali upniki 124.5 (126.5) milij., odnosno v švic. frankih 31.936 (31.8) milij. Med aktivi znašajo instalacije 116.75 (119.45) milij. dinarjev, odnosno 30.56 (30.8) milij švic. premičnine 0.02 (0.12), orodje 0.45 (0.37), blagovne zaloge 1.4 (.2), blagajna 0.8 (0.67), terjatve pri bankah 4.9 (4.3), vredn. papirji 0.64 (0.05) in dolžniki 4.1 (4.9) milij. dinarjev.

Pri dohodkih 30.1 (27.2) milij. so znašali izdatki: za splošne stroške 5.85 (5.63), za obresti 12.2 (11.6), odpisi 3.0 (3.0). Račun tečajne razlike pri transferju se je zmanjšal od 5.2 do 4.3; zlasti so narasli davki in takse od 1.2 na 3.7 milij., nova pa je postavka 1.04 milij. kot dotacija davčni rezervi.

Čisti dobiček za 1935 znaša 12.794 dinarjev, dočim je znašala izguba za 1934 133.625 dinarjev.

Vevška papirnica l. 1935

Iz poslovnega poročila Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode posnemamo, da je podjetje lani pristopilo k delni preureditvi tvorniških naprav, da je začelo producirati več vrst papirja. Potrošnja papirja v naši državi je zelo majhna, saj znaša komaj 2 kg na 1 prebivalca letno. Zaradi moteni, združenih s preureditvenimi deli, je produkcija lani nekoliko padla: znašala je (v oklepajih podatki za 1934): 900 (912) vag. papirja, 582 (490) vag celuloze in 242 (272) vag. lesovine. Obratovanje je bilo samo delno kot tudi zaposlenost delavstva. Na koncu leta je bilo zaposlenih 57 (56) uradnikov in mojstrov ter 723 (703) delavcev. Ker prizadevanje za zgraditev velike hidrocentrale v Medvodah niso uspela, je podjetje postavilo v Vevčah nov turbogenerator s 1200 KW. Ker je glavno zastopstvo tvornice Hrvatska industrija papirja likvidirala, so bile poverjene z zastopstvom v Zagrebu, Belgradu in Sarajevu nove tvrdke. Prodajo je zelo oviral avstrijski in češkoslovaški dumping, kateremu se je pridružil v zadnjem času tudi nemški.

Zaradi novih naprav je vrednost tvorniških naprav narasla od 15.9 na 23.5, nadalje so se povečale zaloge surovin in polizdelkov od 9.2 na 9.85, zaloge papirja pa so se zmanjšale od 2.3 na 1.96. Tudi dolžniki za blago so se zmanjšali od 26.15 na 17.8, povečali pa so se ostali dolžniki in naložbe v bankah od 4.6 na 5.6 milij. Zaradi izvedene sanacije Ljubljanske kreditne banke so se lastni vredostni papirji podjetja zmanjšali od 4.8 na 2.85 milij. Med pasivi so pri glavnici 20 milij. Din narasli fondi od 12.59 na 12.66, upniki so se pa zmanjšali od 19.94 na 18.1 milij., narasli pa so tudi pok. in podporni skladi od 4.86 na 5.35 milij. Din.

Fabrikacijski donos se je zmanjšal od 10.94 na 10.6, zmanjšali pa so se tudi upravni stroški od 2.17 na 1.87, obresti od 1.66 na 1.14, odpisi od 4.6 na 3.2 milij., nov je odpis od vrednostnih papirjev v znesku 1.95 milij. Din. Davki so narasli od 1.15 na 1.22 milij. Čisti dobiček znaša za 1935 brez ponosa 1.57 (1.525) milij. in se deli zopet 4%, oziroma po odbitju dividendnega davka 3.60 dinarjev na delnico (imenske vrednosti 100 Din).

Stanje naših kliringov

V dobi od 18. do 25. junija je naš klirinški saldo v prometu z Nemčijo padel od 21.5 na 20 milij. mark. V italijanskem kliringu se je saldo zmanjšal od 41,200.000 na 41,180.000 lir. V prometu s Turčijo se je saldo znižal od 890.000 na 866.000 francoskih frankov.

•

Donavskosavsko-jadranska železnica (nekdanja južna železnica) izkazuje za 1935 v primeri z letom 1934 zmanjšanje čistega dobička od 188.849 na 119.867 zlatih frankov. Delniška glavnica družbe znaša 21.8 milij. zlatih frankov.

Angleška banka kupuje zlato intervencijskega fonda. Od 10. junija dalje je začela Angleška banka kupovati zlato od intervencijskega fonda. Skupno je doslej kupila 5.5 milij. funtov šterlingov. Kupovanje zlata pomeni znatno povečanje zlate podlage, ki je razmeroma dolgo časa ostala neizpremenjena. Tako je n. pr. Angleška banka v celem letu 1935 komaj za 7.75 milij. funtov šterlingov zlata.

»Stavbna zadruga Akademski dom« v Ljubljani bo imela svoj občni zbor dne 4. julija 1936, ob 6. uri zvečer v prostorih Akademskega doma. V slučaju nezadostne udeležbe se bo vršil občni zbor pol ure pozneje ob vsaki udeležbi. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzornega odbora. 3. Odobritev rač. zaključka. 4. Slučajnosti.

Dobave: Gradbeni oddelek ravn. državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. junija ponudbe za dobavo večje množine raznega jekla, železne pločevine, zakovic in vijakov z maticami.

Licitacije: Dne 27. junija bo v pisarni inženirije dravske divizijske oblasti v Ljubljani zaključena ustmena pogodba za oddajo dela za dovršitev pota na Pečovniku pri Celju in dne 30. junija v intendanturi iste komande druga pogodba za dobavo potrebne količine alkoholnega kvasa.

Borza

Dne 26. junija 1936.

Denar

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi neznatno narastel na 8.95—9.05, na zagrebški borzi je popustil na 8.83—8.93, toliko pa je beležil tudi na belgrajski borzi. Grški boni so beležili v Zagrebu 27.65—28.35, v Belgradu 28.15—28.85. Angleški funt je ostal na ljubljanski borzi neizpremenjen na 245.75 blago, na zagrebški borzi je popustil na 243.68—245.28, v Belgradu na 244.50 denar. Španska pezeta je beležila v Zagrebu 6.65—6.75.

Nemški čeki so beležili v Ljubljani 13.90—14.10, v Zagrebu 13.90—14.10, za sredo julija 13.75 do 13.95, za konec julija 13.70—13.90, za sredo avgusta 13.7250—13.9250. V Belgradu so beležili 13.85 do 14.05.

Ne pozabi Ki-Ki BONBONE

PROIZVOD: UNION, ZAGREB.

Ljubljana. — Tečaji s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2963.86—2978.46
Berlin 100 mark	1756.08—1769.95
Bruselj 100 belg	738.47— 743.53
Curih 100 frankov	1424.22—1431.29
London 1 funt	219.19— 221.25
Newyork 100 dolarjev	4340.37—4376.68
Pariz 100 frankov	288.75— 290.19
Praga 100 kron	180.91— 182.02

Curih. Belgrad 7, Pariz 20.27, London 15.39, Newyork 306.75, Bruselj 51.875, Milan 24.20, Madrid 42, Dunaj 57, Stockholm 79.45, Oslo 77.40, Kopenhagen 68.75, Praga 12.71, Varšava 57.90, Budimpešta 60.50, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 0.79, Buenos-Aires 0.84.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% invest. pos. 82—84, agrarji 47—48.50, vojna škoda promptna 370—372, begl. obv. 67—68, 8% Bler. pos. 86—87, 7% Bler. pos. 75—77, 7% pos. DHB 86—87.50, Trboveljska 140 den.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 82 den., agrarji 47 den. vojna škoda promptna 370.50—372, 9. 370—372, begl. obv. 69.50—70.50, 8% Bler. pos. 86.50 bl., 7% Bler. pos. 76.25—76.75. — Delnice: Priv. agr. banka 233 den., Trboveljska 140 den., Isis 10—35, Osj. sladk. tov. 120—135.

Belgrad. Državni papirji: 7% invest. pos. 83.50 do 84 (84), agrarji 49—50.75 (50), vojna škoda promptna 370—371 (371.50), 7. (371), begl. obvezn. 69.50—70; 69—69.50, 8% Bler. posojilo 85—86.50 (85.75), 7% Bler. pos. 76—76 (76.50, 76), 7% pos. DHB 88 bl. — Delnice: Priv. agr. banka 235.50—236.50 (236, 235).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica bč. okol. Sombor 117—118, br. ladja Tisa 121—123, bč. ladja Begej 119—121, slav. 119—120, bč. in srem. 118—119, ban. 117—119. — Oves bč., srem. in slav. 100—102. — Rrž in fižol ne notira. — Ječmen bč., srem. nov 64 kg 78—80. — Koruza bč., srem. in ban. 101—102, bč. ladja Dunav in Tisa 102—103. — Moka neizpr. — Otrobi bč. 100—102, ban. in srem. 98—100. — Tendenca neizpr. Promet srednji.

Sombor. Pšenica bč. okol. Sombor 118—120, gornja bč. 119—121, slav. 120—122, juž. bč. 118—120, srem. in gornja bč. 119—121, bč. ladja Begej 120—122, bč. in ban. pot. šlep 122—124. — Oves bč., srem. novi 102—104. — Rž in ječmen ne notira. — Koruza bč. in srem. nova gar. Kral. 99—101, bč. in srem. za julij 101—103. — Moka bč 0g in 0gg 195—205, št. 2 180—190, št. 5 165—175, št. 6 140—160, št. 7 115—125, št. 8 100—105. — Otrobi bč. 100—102, srem. 99—101. — Fižol ne notira. — Tendenca neizpr. Promet 20 vag.

Živina

Svinjski sejem v Ptuju. Običajni svinjski sejem v sredo 24. t. m. je bil slabo založen, kupčija pa je bila srednja. Vzrok slabega dogona je pripisovati okolnosti, ker je podeželsko ljudstvo zaposleno na njivah in travnikih. Prignali so 47 velikih svinj in 134 prascev, skupaj 181 ščetinarjev. Od teh so prodali 53 komadov. — Z ozirom na slab dogon, so cene svinjam nekoliko poskočile in sicer so bile naslednje: Pršutarji 5.25 do 5.50 Din, mastne svinje 6 do 6.50 Din, plemene 4.80 do 5 Din za kg žive teže; mrtve teže 8.50 do 9 Din. Prasce stare od 6 do 12 tednov so prodajali po kakovosti od 50 do 115 Din enega. — Prihodnji svinjski sejem v Ptuju bo dne 1. julija 1936.

Kdor bi rad poznal tuje dežele in življenje po njih, kakor ga od blizu gledajo stotisoči slovenskih izseljencev, kdor bi rad poznal življenje, mišljenje, načrte, upe, veselje, uspehe, skrbi, razočaranja, trpljenje slovenskih izseljencev, razkropljenih po vsem širnem svetu, naj si naroči slovenski izseljenski tednik, revijo

„Duhovno življenje“

ki že tretje leto izhaja v Buenos Airesu, Republika Argentina, in ima svoje dopisnike in sodelavce med slovenskimi izseljenci vsega sveta, posebno odlično pa seznanja svoje čitatelje z razmerami v Argentini, deželi velike bodočnosti. Tedensko 32 strani. Letno dve debeli velezanimivi knjigi. Letna naročnina 70 Din, ki jih na naš račun nakažite Zadružni gospodarski banki v Ljubljani.

Uprava »Duhovnega življenja«
Avalos 250

Kulturni obzornik

Ob 350 letnici smrti Primoža Trubarja

Včeraj so prireditelji iz mlajšega slovenskega rodu položili venec na spomenik Primoža Trubarja v Tivoliju ter s tem počastili spomin 350 let. smrti prvega slovenskega pisatelja in kulturnega delavca, ki je umrl dne 28. junija 1586 v pregnanstvu na Nemškem kot protestantovski župnik v Deredingenu. Že samo dejstvo, da je on začel prvi tiskati slovenske knjige in da je tekom svojega dolgega življenja — 78 let — napisal nič manj kot 25 knjig, ga stavlja v prve vrste slovenskih pisateljev ter terja od Slovencev hvaležnost in spoštovanje njegovemu imenu: šele z njegovim dejanjem smo začeli živeti kot narod, z njim smo se zavedali moči lastnega jezika, ki nas je vse povezal v eno občino, in od njega naprej se je začela slovenska književna tradicija, ki ji je on oče. Čeprav smo z verskega stališča nasprotni njegovemu gibanju: kulturni vrednosti njegovega dela se moramo pokloniti brez razlike vsi Slovenci ter se mu v trenutku, ko dopolnjuje 350 let smrtnega sna v tuji zemlji, zahvaliti za njegovo veliko dejanje v slovenski kulturni zgodovini, ki po pomembnosti nima veliko sebi enakih primerov. Škof Slomšek, pač eden največjih katolikov slovenskih, se je o Trubarju izrazil na svoj način sledeče: »Trubar in tiste dobe vrstniki so našo slovenščino **obudili**, ako so ravno nesrečno od prave vere zavili; Bog je njihove greške narodu našemu v dobro obrnil po neskončni modri svoji previdnosti« (Drobtinice 1862). Zato se lahko tudi kot rimski katoliki, proti katerim je sicer Trubar nastopal z najhujšim orožjem, z vso iskrenostjo pridružimo proslavi njegovega spomina in to **kot Slovenci**, člani istega naroda, kateremu je Trubar razvezal govorico v pismu, jo gojil s tako ljubeznijo in vztrajnostjo kot malokdo in ljubil »svoje lube Slovence« tako zvesto kot morda samo še svoje prepričanje.

Ko so l. 1908 praznovali Slovenci 400 letnico rojstva Primoža Trubarja, so ga proglasili za prvega slovenskega **svobodomisleca** v Aškerčevem smislu, ki ga je kot takega tudi opeval v posebnem epu, prav kakor v raznih člankih naš liberalizem sploh. Toda danes smo bolj kot kedaj prepričani, da je bil Trubar izrazito religiozen človek, da, strastno konfesijonalen, ekskluziven, ki ni priznaval nikakega svobodoumlja, niti drugega prepričanja izven svojega, ter je zato preklinjal Turke in brezverce prav tako kot katoličane, ki so po njegovem prepričanju popoganili Cerkev. Tudi vest je podvrgel ne toliko hierarhiji kot gospoščini, cuius regio eius religio! — »ki je z vso močjo inu oblastjo, zmečom, z galgami inu s kulesom skuzi te biriče inu rabelne dolžna pomagati službo božju.« Zato pri njem ne moremo govoriti o »svobodomiselstvu« — kakor bi radi nasprotniki verstev —, temveč naravnost o **verskem fanatizmu**, o človeku, ki je hotel reformirati Cerkev, ker mu je bila premalo sveta, preveč vražarska, še preveč tičoča v srednjeveških alegorijah in simbolih, pa ga je zaradi prevelike enostranosti, nezaupljivosti značaja in zmotnega pojmovanja katoliških resnic in dogem Cerkev po svojil zastopnikih morala izločiti.

Prišel ni v nasprotje samo z versko tradicijo naroda, nasprotujoč češčennju Marije in svetnikov, temveč tudi z bistvenimi resnicami katoličtva sploh ter je nujno moral končati v protestantizmu, kjer v začetku ni hotel. Trubarjeva verska usmerjenost ni našla sklada z narodom in Cerkvijo in zato je Cerkev nastopila proti njemu in njegovemu gibanju na način, kakor je Trubar terjal od posvetne oblasti svojega veroizpovedanja. Kljub temu pa moramo govoriti o Trubarju kot religioznem človeku, ki je s katoliškega stališča »živel v zmoti« in z narodnega v »nemški cerkvi«. Ali ni tudi to simbolno, da je umrl na Nemškem in da se je z njegovim sinom nehalo tudi protestantsko gibanje pri nas, ki ni moglo najti tal, dasi je bilo književno-kulturno izredno plodno, ter bo njegova doba ostala za vedno najsvetlejši čas porajajočega se slovenstva.

Ugibanja o tem, kam bi nas privedel protestantizem, če bi se uveljavil, so danes odveč. Ob Trubarjevem jubileju se danes spominjamo predvsem njegovega kulturno velepomembnega književnega dela, ki je tisto nesporno **dobro**, ki ga je storil v neizmeren prid **vsega naroda**. Iz svoje verske gorečnosti je prišel na misel, da bi pisal Slovencem v njihovem jeziku. Takole piše v predgovoru: »ta prvega dejla tiga novega testamenta l. 1557«: »Bog ve, da sem že v tistem času, ko sem še pri vas pridigal v slovenskem jeziku iz latinskih in nemških knjig, često vzdihnil in vzkliknil k Bogu, naj se zaradi posvečenja svojega imena in razširitve svojega kraljestva milostno ozre tudi na naš ubogi, preprosti, dobrosrčni slovenski narod, naj mu prizanese in ga obdari z veliko milostjo in darom, da bi se tudi njegov jezik pisal in bral, kakor jezik drugih narodov, ter da bi se sveto pismo in druge dobre krščanske knjige prav prevedle in natisnile v slovenskem in hrvatskem jeziku.« In s tega vzroka je nastala prva slovenska tiskana knjiga »Chatekismus« l. 1551, katere drugi natis — kliširan — je izšel letos prav za 350 letnico njegove smrti. In ta začetek je večna Trubarjeva zasluga, plod njegove krščanske vneme ter njegove **ljubezni do slovenskega naroda**, ki jo je Trubar izkazoval vse svoje življenje ter neprenehoma poudarjal v pismih iz tujine. On je **oče slovenskega književnega jezika**, ki ga je pisal kljub drugačnemu pregovarjanju škofa Vergerija.

In ko sedaj pišemo v jeziku, ki mu je on s svojim velikolaškem narečju trden ljudski temelj in še sedaj veljavno obliko, bi hoteli napisati s prav takim prepričanjem o slovenskem tisku besede, ki jih je zapisal on, prvi slovenski književnik v imenu vseh bodočih slovenskih pisateljev: **»In tole pripovedujem, da bi dobili jasno in resnično poročilo, da nismo niti sedaj niti prej (a tudi v bodoče ne bomo) dali ali hoteli tiskati lahkomiselnih, nekoristnih stvari ali kaj sanjarskega, puntarskega, schweckenfeldega, prekrščevalskega, upornega ali sramotilnega, marveč le to, kar služi in koristi božjemu spozninju in časti, širjenju prave krščanske cerkve in najvišji tolažbi mučenega, žalostnega, ubogega slovenskega in hrvatskega ljudstva.«** To naj nam bo ob 350 letnici smrti Trubarjeva svečana oporoka, njegova izpoved, ki bi jo morali imeti vsi Slovenci predvsem pa pišoči, vedno pred očmi ter se ravnati po njej. Njemu, ki jo je pred 380 leti napisal v imenu vseh bodočih slovenskih kulturnih delavcev, katerih vrsto je on začel, pa: Slava! Večen spomin! **kl.**

Sledovi stare kulture v južni Afriki

V Rodeziji, južnoafriški deželi, ki je dobila ime po glasovitem angleškem finančniku in politiku Cecilu Rhodesu, je sedaj južnoafriški geolog Dixey našel ostanke silno stare kulture. Posrečilo se mu je namreč najti okamenele ostanke živali, ki so po mnenju nekaterih učenjakov baje živele pred 200 milijoni leti in ki jih današnja naravoslovna znanost ne pozna.

Dixey je pri izkopavanju našel velika grobišča, ki še niso docela odkrita, ki pa bodo znanost še zelo obogatila, kadar bo vse dodobra preiskano. Ker je sedaj v tistih krajih zelo slabo vreme in je tam tudi vse polno divjih zveri, so morali s kopanjem za nekaj časa prenehati. Kakor hitro pa se bodo razmere vsaj za silo izboljšale, bodo znova začeli kopati.

Ta del južne Afrike je važen najbolj zaradi tega, ker so tukaj v veliki meri našli ostanke stare kulture. Da so prvotni prebivalci sedanje Rodezije bili v stikih s starimi semitskimi narodi, najbolj dokazuje dejstvo, da so tudi tukaj bivajoči Kafri ohranili take navade, ki so sicer doma med Semiti. Tako je med Kafri na primer navada, da mora brat vzeti za ženo vdovo svojega brata. Kakor so stari Asirci pokopavali svoje mrliče, tako jih pokopavajo tudi Kafri. Izkopljejo jim grobove na obronkih gričev. Že iz tega bi se dalo sklepati na nekako kulturno sorodnost med Kafri nekdanjosti in med starimi Semiti. So pa še drugi vzroki, ki silijo k tej misli.

V deželi so odkrili mnogo razvalin raznih stavb, ki kažejo značilne znake feničanskega sloga. Najbolje so ohranjene razvaline, ki leže nekako 25 kilometrov južno od mesta Viktoria. Na vrhu hriba se dviga zidovje nekake stare utrdbe. Njeni zidovi so zgrajeni iz granita ter so 5 do 6 metrov visoki ter 2 do 5 metrov debeli. Številni hodniki vežejo poslopje z obzidjem. Nad obzidjem stoji še več močnih stolpov. Znanstveniki sodijo, da je v teh zapletenih hodnikih bilo svetišče boginje Tanit. Blizu tam so tudi razvaline templja največjega feničanskega božanstva Bala. Zelo verjetno, da so te zgradbe zgradili ljudje, ki so malikovali solnce in zvezde. Bili so najbrž Arabci ali pa Egipčani, vsekakor pa ljudje, ki so prišli od severne strani.

Feničanski slog kaže okrasje na obzidju. Obzidje je namreč okrašeno s podobami ptičev, bikov, lovskih dogodb in pa z raznimi geometričnimi figurami. Iz teh tempeljskih razvalin bi se skoro dalo sklepati, da je Herodotovo poročilo, da so Feničani nekoč objadrali Afriko, vendarle precej verjetno. V teh deželah je bilo dovolj zlata. Nekateri celo mislijo, da je v južnoafriški Rodeziji treba iskati svetopisemsko deželo Ofir, iz katere je kralj Salomon dobival zlato, ebenovino in slonovo kost.

Novodobno malikovanje

Iz Nürnberga na Nemškem poročajo: V nemški mesečni reviji »Die Tat«, je pred kratkim neki sodnik predlagal, naj bi se dosedanja oblika prisege spremenila na ta način, da bi odpadla verska oblika prisege ter zamenjala z bolj sodobno. Namestu, da bi poslej nemški ljudje prisegali pri »živem Bogu«, kar je po mnenju tistega nemškega sodnika zastarelo, naj bi v prihodnje prisgali »pri imenu našega voditelja Hitlerja«.

Zoper tako malikovanje in zapriseganje nemške Hitlerjeve mladine je javno ugovarjal v pridigi nemški protestantski župnik Humburg. Zaradi te pridige pa je evangeljskega pastorja napadlo glasilo SS Hitlerjeve organizacije »Črni zbor« ter dokazovalo, da bi taka prisega ne bila nikako malikovanje. Vera v našega voditelja namreč ni malikovanje! Pač pa je ta župnik sovražnik voditelja in države. Za take napade na avtoriteto voditelja pa ne poznamo nobenega pardona! S takimi dedci je treba kratko opraviti!

Nemška državna politična policija je izročila državni vladi spomenico, v kateri trdi, da del evangeljske in vsa katoliška duhovščina izrablja pridige za prikrite napade na narodnosocialistično [illegible] To delajo tako, da besedilo sv. pisma razlagajo zoper državo. Spomenica zato zahteva, naj se za cerkvene pridige upelje predcenzura. Nevarnost pridig je zlasti sedaj zelo velika, ker bo mnogo gostov olimpijade obiskovalo službo božjo.

Posebno sodišče v Altoni je obsodilo župnika evangeljske cerkve v. Prockstedta na dva meseca trdnjavske ječe, ker je v neki pridigi ugovarjal poganesko pisanemu članku, ki je izšel v uradnem glasilu Hitlerjevske mladine.

Marisa Hilsz je sloveča francoska letalka, ki je dosegla sedaj višinski rekord v letanju za ženske. Dosedanji rekord 12.043 metrov je dosegla italijanska letalka Carina Negrone. Francozinja pa je sedaj dosegla 14.000 metrov višine.

»Zakaj pa se za poroko nisi obril?«

»Da bi me po poroki sorodniki ne poljubovali.«

24 let stara - 18 krat omožena

Sam voditelj rdečega komunizma se je zgrozil, ko je videl, kakšne sadove rodi rdeči nauk o svobodni ljubezni in komunistični družini. Zato se je sovjetska birokracija začela upirati razpadanju družin. Iz zadnjega časa poročajo tale vzgled:

24 let stara moskovska dijakinja Maruša Larkova je pisala Staljinu pismo, ki je v njem protestirala, ker ji ne dovolijo, da bi sedaj sklenila že svoj 19. zakon! (Dekle je staro šele 24 let, pa je bilo že 18 krat oženjeno!) Pred petimi leti se je Maruša prvič poročila. Čez nekaj tednov pa se je že naveličala svojega zakonskega druga in se ločila. Nato se je vnovič omožila, a tudi ta zakon ni trajal dolgo. In tako se je še 16 krat omožila in se zopet ločila. Dekle piše v pismu Staljinu: »Moram še dalje poskušati, dokler ne najdem pravega moža za se!« S temi besedami zagovarja svoje početje. Kaj takega pa je celo Staljinu bilo preneumno, čeprav je Maruša ravnala docela v skladu z marksističnimi nauki, ter je Maruši odgovoril, da zakon in ustanavljanje družine ni nikak šport! Zato je njeno prošnjo odklonil. Ko bi bil kaj takega rekel kdo drugi, bi mu marksisti rekli, da tepta svobodo svobodne ženske!

Priročen dokaz. »Dragi prijatelj ,ali je res, da žene delj živijo ko možje?« — »Seveda je. Dokaz so — vdove!«

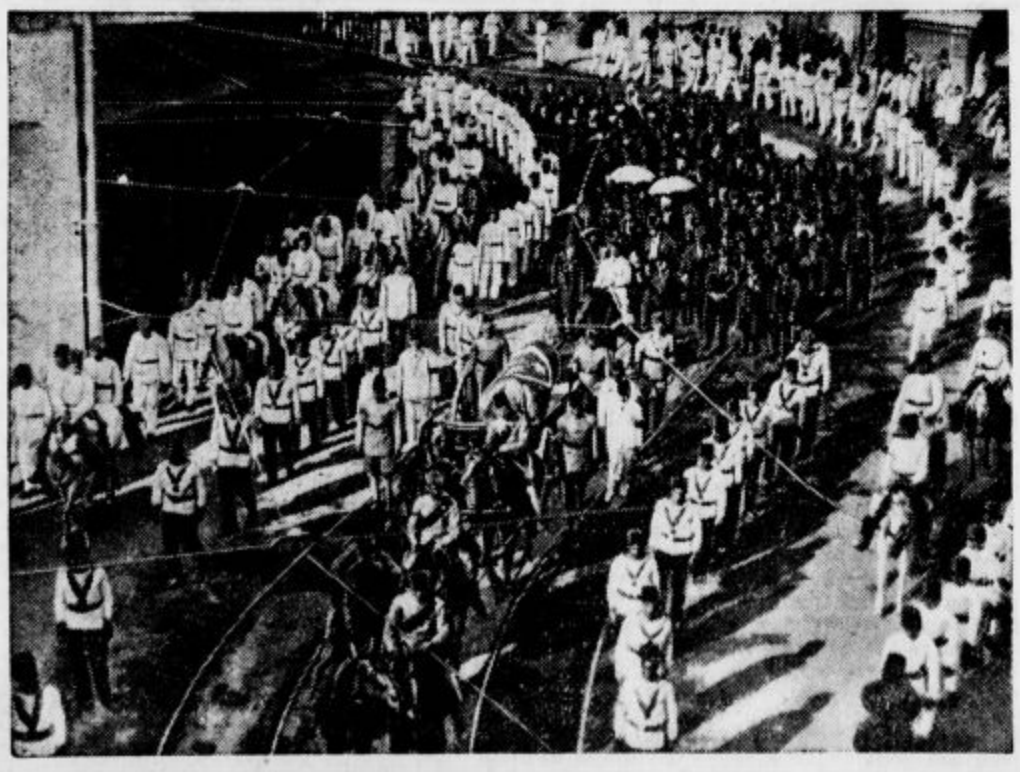

Ustanovitelja egiptovske nacijonalne stranke Zaglul pašo so v Kairi pokopali z največjimi častmi. Zaglul paša se je boril za neodvisnost Egipta.

42. rojstni dan angleškega kralja Edvarda VIII. je praznovala vsa Anglija. Na sliki vidimo angleškega kralja pri paradi.

Medvedka in njeni mladiči

Znano je, da medvedka svoje mladiče skrbno varuje ter da kar zdivja, kadar vidi, da so njeni mladi v nevarnosti. Zato je najbolje, da se človek medvedki z mladiči na daleč ogne. Prav zato pa tudi tako malo vemo, kako medvedka svoje mladiče odgaja, če smemo to stvar tako nazivati. V velikih ameriških prostih živalskih parkih, kjer živali žive takorekoč svobodno življenje, čeprav v bližini ljudi, so se medvedi ljudi tako navadili, da se človeka več tako ne boje. Zato je tukaj opazovanje bolj lahko. Tako so torej tudi opazovali v teh naravnih parkih medvede lahko bolj natančno ter njihovo življenje bolj natančno opisali.

Rečeno je že bilo, da medvedka svoje mladiče brani zoper vsakega sovražnika tako ali pa še bolj pogumno kakor levinja. S svojimi mladiči pa ni vedno preveč nežna. Če jo mladiči takoj ne ubogajo »na prvo besedo«, kakor bi človek dejal, jih začne s svojo šapo neusmiljeno pretepati. Da takle medvedji udarec boli, si lahko mislimo. Toda mali medvedek si zna pomagati. Kadar ima slabo vest in pričakuje batin, se zvije v klopčič ter stari pokaže tisto stran svojega telesa, ki je manj občutljiva za krepke udarce. Medvedka krepko udari, da se mladičev klopčič kar strklja vstran. Človek bi mislil, da je sedaj mladiča konec. Toda njegova debela koža in pa naravna gibčnost mu že pomagata, da hitro preboli. Mladič nekaj časa sicer milo joka in rjove. Čez nekaj minut pa bolečine prenehajo, nakar se zopet začne igrati, kakor bi nič ne bilo.

Mladiči, ki jih je navadno 2 do 3, sesajo zelo dolgo, včasih celega pol leta. Ampak k svojim obrokom morajo prihajati ob pravem času, ker se v teh stvareh medvedka prav nič ne šali ter zahteva red in natančnost. Naravoslovec je nekoč opazoval tale prizor ter ga popisal v časopisu »Nature Magazine«: Nekoč sta se mladiča pri igri tako zamotila, da sta pozabila na hrano. Ko se jima je približala stara, se nista nič zmenila za njo, ampak sta se kar naprej igrala in prekucevala. Začela ju je vabiti in klicati, kar ju pa ni prav nič ganilo. Ko pa sta videla, da se je stara razjezila ter da se jima bliža z namenom, da ju kaznuje, sta se šele spametovala, a bilo je prepozno. Zato sta naglo splezala na drevo, kakor sta se bila od matere naučila, kadar preti kaka večja nevarnost. Tam gori sta obsedela ter vsa preplašena gledala doli, kaj bo sedaj. Stara je res začela plezati za njima. V skrajni sili pa sta mladiča plezala še višje, dokler nista bila čisto na koncu glavne veje. Tu sta mirno obsedela, kakor bi vedela, da je veja za nju dva in staro prešibka.

Opazovalec pripoveduje, kako sta se mladiča oddahnila, ko sta videla, da medvedka ne more tja gori za njima. In res je medvedka splezala nzaj na tla ter s tal grozeče godrnjala navzgor. Ko pa to godrnjanje ni nič pomagalo, je začela prijazno vabiti. Toda medvedka nista zaupala tej prijaznosti, ampak sta lepo obsedela med vejevjem. Tam sta ostala do drugega jutra. Sedaj se je medvedki zazdelo že vse preneumno in je kar odšla, ne meneč se več za svoja dva mladiča. Tega pa sta se mladiča ustrašila. Naglo sta splezala z drevesa ter odracala za materjo, glasno vekajoč in cvileč. Toda ves jok jima ni nič pomagal. Starka ju je sicer počakala, toda jima najprej naložila zvrhano mero batin, da sta kar tulila od bolečin. Ko je bilo to opravljeno, ju je mirno pustila k sebi, da sta sesala. Nato sta mirno zaspala v njenem naročju.

Medvedka zelo ljubi snago, ki jo vtepa tudi svojim mladičem zlepa in zgrda. Pridno jim z jezikom čisti njihove kožuhe ter jih že na vse zgodaj uči plavati. Kdor se boji vode, mu nič ne pomaga. S krepko brco ga stara pošlje v vodo, kjer mora kobacati toliko časa, da začne plavati. V nasprotju z medvedko pa je medved kaj slab oče in vzgojitelj. Svoje mlade bi najrajši kar lasal in pretepal. Zato jih medvedka nikdar ne pušča same, če je samec kje blizu.

Kadar mladi toliko dorastejo, da si sami lahko pomagajo, jih stara zapodi in poslej do prihodnjih mladičev hodi svoja pota.

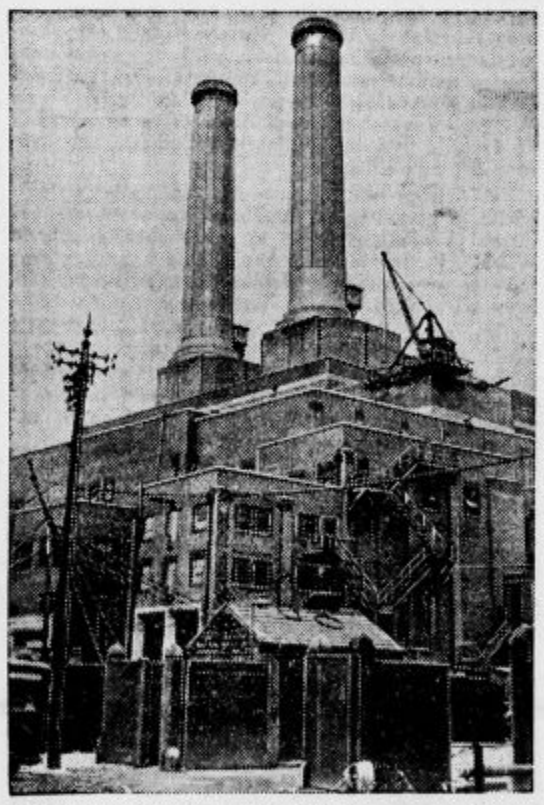

Za kake 4 milijone funtov šterlingov so v južnozahodnem delu Londona zgradili velikansko elektrarno, ki bo z elektriko preskrbovala vso južno Anglijo. Za dovažanje silnih množin premoga so morali zgraditi posebne parnike.

»SLOVENEC« pred 60 leti:

V torek, 27. junija 1876.

POLITIČNI PREGLED.

Ogerski Srbi delajo Madjarom hude preglavice. Te dni se je namreč raznesla novica, da se mislijo tudi ogerski Srbi vzdigniti proti Madjarom, kedar se vname boj med Srbijo in Turčijo. Vsled tega hoče ogerska vlada na južni Ogerski oklicati obležni stan in je že velik oddelek armade honvedske odposlala v Banat, da vkroté vstajoželjne Srbe.

VNANJE DRŽAVE.

Srbija se utegne s Turčijo še te dni sprijeti. Še celó listi, ki so nedavno pisali, da se mir ne bode kalil, zdaj poročajo, da je struna silno napeta in da utegne kmalo počiti. V ministerskem svetu so vojsko neki že sklenili, odhod kneza k vojni je že določen, tudi zveza s Črnogoro je že sklenjena.

DOMAČE NOVICE.

(Kdo je bil slabo podučen?) Turški list se drzne trditi, da je Slovenec, ne da bi se bil prej natančno podučil, trdil, da hočejo »sveta« imena ulic in trgov izriniti, in tako prenaglo hujskal. Mi smo imeli pred sabo litografirano poročilo mestnega policijskega odseka in v tem so predlagane med drugim sledeče premembe: »Florijanske ulice« dobé ime »Lavdonove ulice«; »Šentjakobski trg — »Valvasorjev trg«; »Nunske ulice« — »Poštne ulice«; »Marijin trg« — »Schellenburgov trg«; »Ulice usmiljenih bratov« — »Dolge ulice«. Če se vse te premembe v zboru niso sprejele, in je vendar še ostalo nekaj »svetih« imen, smo najbrž mi krivi, ker so se mestni očetje ustrašili naše besede, dobro vedoč, da je beseda velike večine mestnih prebivalcev.

Odločno dekle. Klara: »Sklenila sem, da se bom omožila, ko bom stara 25 let.« — Dorica: »Kaj pa boš počela, če te nobeden ne bo zasnubil?« — Klara: »Pa ostanem 25 let stara, dokler me kdo ne zasnubi.«

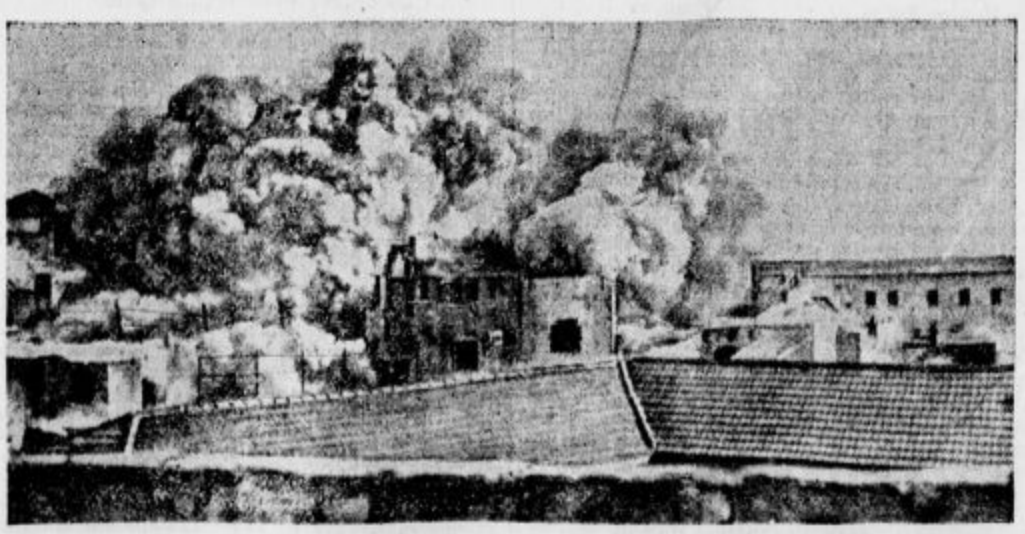

Staro mesto v Jafi so Angleži do tal podrli. Angleška oblast je namreč ugotovila, da ne more zatreti arabskih upornežev, dokler imajo svoja skrivališča v ozkih in skritih ulicah starega mesta v Jafi.

Slomškovi prazniki v Mariboru

Kako se bomo vozili?

Vožnja v Maribor:

Dne 27. in 28. junija 1936 ne bo vozil noben posebni vlak, pač pa bodo vsi redni potniški vlaki znatno ojačeni, da bo za vse dovolj prostora. Vsak udeleženec Slomškove proslave se pelje z njemu najbolj prikladnim potniškim vlakom v Maribor.

Dne 29. junija 1936 bodo vsi redni potniški vlaki proti Mariboru ojačeni.

Na progi Ormož—Maribor bo vozil **posebni** vlak po posebnem voznem redu: Iz Ormoža ob 5. uri 30 min., iz Velike Nedelje ob 5.37, iz Osluševcev ob 5.44, iz Moškanjcev ob 5.52, iz Ptuja ob 6.04, iz Hajdine ob 6.11, iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju ob 6.24 in iz Cirkovcev ob 6.30. Od tu vozi vlak direktno do Maribora.

Na progi Celje—Maribor bo vozil **posebni** vlak z odhodom iz Celja ob 6. uri. Vlak se bo ustavil na vseh postajah do Maribora. Iz Štor bo odpeljal ob 6.07, iz Sv. Jurija ob 6.15, iz Grobelnega ob 6.22, iz Ponikve ob 6.29, iz Poljčan ob 6.39, iz Slovenske Bistrice ob 6.59, iz Pragerskega ob 7.08, iz Rač-Frama ob 7.17, iz Orehove vasi-Slivnice ob 7.22, iz Hoč ob 7.28 in iz Tezna ob 7.33 ter bo prispel v Maribor ob 7.38.

Na progi Zreče—Slovenske Konjice—Poljčane bo vozil **posebni** vlak, ki bo odhajal iz Zreč ob 5.10, iz Slovenskih Konjic ob 5.35. Vlak bo imel zvezo na posebni vlak Celje—Maribor.

Vsi ostali udeleženci iz krajev ob drugih progah naj se peljejo z rednimi ojačenimi potniškimi vlaki.

Vožnja iz Maribora:

Za udeležence, ki so se pripeljali zjutraj dne 29. junija 1936 s posebnim vlakom s proge Ormož—Maribor v Maribor, bo vozil posebni vlak, ki odhaja iz Maribora ob 16.50 in prispe v Ormož ob 18.12. Potniki preko Ormoža proti Ljutomeru, Murski Soboti, Radgoni in Čakovcu imajo tu zvezo z rednim potniškim vlakom, na katerega počakajo v Ormožu.

Za udeležence iz Celja in za postaje proti Ljubljani in proti Zagrebu bo vozil **posebni** vlak, ki bo odhajal iz Maribora ob 17.37 in bo prispel v Ljubljano ob 20.55. Ta vlak ne bo postajal na postajah od Tezna do Štor.

Za udeležence iz krajev ob progi Maribor—Celje bo vozil **posebni** vlak, ki bo odpeljal iz Maribora ob 18.10 ter bo prispel v Celje ob 19.50. Postal bo na vseh postajah.

Udeleženci iz krajev ob progi Maribor—Št. Ilj se bodo odpeljali iz Maribora z vlakom ob 18.30.

Udeleženci iz Slovenjgradca bodo imeli v Dravogradu-Meži zvezo na večerni vlak, ki odhaja redno iz Maribora ob 18.52.

Vsi ostali udeleženci naj se vračajo z rednimi potniškimi vlaki, ki bodo znatno ojačeni.

Uboj pri Mengšu

Ljubljana, 26. junija.

Snoči, okoli pol 11 se je prijavil na prvi stražnici v Ljubljani prestrašen, silno razburjen in smrtnobled mlajši kmetski človek, ki je prosil stražnike: »Prosim, aretirajte me! Nekaj zlega sem napravil svojemu sosedu. Bojim se, da sem ga ubil!«

Razburjenega mladega človeka so odvedli takoj ponoči k dežurnemu policijskemu uradniku g. Macarolu, ki ga je zaslišal. Mož je povedal svoje podatke: France Belcijan, rojen 13. aprila 1904 v Pristavi pri Mengšu, stanuje prav tam. Po poklicu je delavec, oziroma sin kmetice posestnice. Ko je bilo to zaključeno in se je mladi mož nekoliko pomiril, je policijskemu uradniku pripovedoval:

»Danes (to je v četrtek) okoli 5 pop. sem se odpravil na naš travnik nakosit sveže krme za kravo. Vsedel sem se na kolo. Pot me je vodila mimo hiše soseda »Tinčka«, kakor mu pravimo po domače, njegovo pravo ime pa je Franc Lužar. Z Lužarjevega dvorišča se je vame zaletel domači pes, pričel name lajati ter se poditi vštric mojega kolesa. Razjezil sem se na psa in ga pričel poditi. Tedaj je domača punca, 13 letna Angela Lužarjeva, pričela name vpiti: »Kaj te briga naš pes, pusti ga na miru!« ter me zmerjala. Čeprav sem bil še bolj jezen, sem odšel na domači travnik kosit. Kakšnih 60 metrov vstran od mene pa je kosil sosed Franc Lužar. Nekaj časa sva kosila, nato pa sem mu zavpil, na kakšen način vzgaja domače dekle, da se po poti tako obregava ob mimoidoče stareiše ljudi. Lužar mi ni dal prav. Zato sva se zelo sprla, beseda je dala besedo, tako da sem se silno razburil ter stekel do njega z vilami. Pričel sem ga tepsti z vilami, on je pred menoj pobegnil, jaz pa sem ga še nekajkrat udaril z vilami, da se je zgrudil na tla. Nato sem ga pustil ter odšel. Nekaj časa sem razburjen hodil okrog, nato pa sem se vsedel na kolo ter se odpeljal proti Ljubljani, kjer me sedaj imate.«

Na policiji so Belcijana obdržali, takoj zjutraj pa so telefonično vprašali orožnike v Mengšu, ali jim je kaj znano o kakšnem takem krvavem dejanju, kakor ga je izpovedal Belcijan v Ljubljani. Mengeški orožniki, ki so že vso noč zasledovali Belcijana, so se zelo začudili, ko so slišali, da ljubljanska policija že ima tega človeka. Poročali so tudi v Ljubljano, kako se je ta uboj, oziroma umor (vprašanje je namreč še, kako ga bodo označili sodni juristi) v resnici izvršil ter da je Belcijan na ljubljanski policiji več važnih okolnosti zamolčal. Ko je namreč Belcijan skočil na svojega 59 letnega soseda Lužarja, je ta takoj pobegnil, Belcijan pa za njim ter ga silovito mlatil z vilami po glavi, po hrbtu, sploh po vsem telesu. Med begom ga je prebodel z vilami skozi hrbet, tako da so konice vil pri prsih pogledale ven, nato pa mu je z dvema silovitima udarcema prebil črepinjo, tako da so se pokazali možgani. Lužar je dobil torej tri smrtne poškodbe, tako da na pomoč ni bilo več misliti. Poklican je bil sicer zdravnik, ki pa je mogel ugotoviti le Lužarjevo smrt. Danes ob 2 popoldne je prišla v Mengeš sodna komisija iz Kamnika, ki je dala truplo obducirati. Obdukcija je ugotovila več težkih ran in pa tri smrtne, kakor smo jih že poprej navedli.

Že v dopoldanskih urah pa so prišli mengeški orožniki po ubijalca Belcijana v Ljubljano ter ga odvedli v Mengeš, kjer je bil na kraju dogodka ostro zaslišan. Belcijan je bil izročen najprej okrajnemu sodišču v Kamniku, nato pa bo izročen v sodne zapore okrožnega sodišča v Ljubljani.

Žalost je napolnila dve hiši in ves kraj popolnoma brez potrebe, ker človek končati ne more, kar je enkrat začel.

Danes premiera!
Nepozabna „Regina" v novem velefilmu
ŽRTEV LJUBEZNI
Predstave ob 16., 19.15 in 21'15 uri
Louise Ullrich
M. Wiemann, Oskar Sima, Hans Moser (Vorstadtvarieté)
Kino Union Telefon 22-21

Ptuj

Pesem s ceste v Ptuju. V torek dne 23. t. m. so gostovali igralci ljubljanskega narodnega gledališča v Ptuju z igro, ki je žela letos v sezoni v Ljubljani precejšnji uspeh. Dotični, ki razumejo gledališče in imajo še nekaj smisla za pravo umetnost, so prišli gotovo s to prireditvijo na svoj račun. Obisk ni bil sicer tako velik, kot bi ga bila vredna taka predstava. O igri sami ne bomo govorili, ker se je že dovolj pisalo in tudi glede izvajanja nimamo kaj dodati, konstatirati moramo samo to, da se je našlo v Ptuju med publiko ljudi, katerim stvar ni ugajala. Dotični seveda so pokazali s tem svoje malomeščanstvo in svojo omejenost o cenitvi take prireditve. Oboževatelji pa smo hvaležni igralcem in jim kličemo še na svidenje s takimi predstavami. Potrudili se bomo, da bo v bodoče tudi gmotni uspeh temu primeren.

Za praznike sv. Cirila in Metoda bo v soboto, dne 4. julija kresovanje na Piramidi pri Ptuju. Ker obhaja ptujska moška podružnica CMD ob tej priliki svoj zlati jubilej, bo prireditev letos nad vse sijajna.

Smrt dveh bratov pri pretepu

Maribor, 24. junija.

Pred malim senatom se je vršila danes razprava proti 24 letnemu Karlu Žižeku iz Rogoznice ter proti 32 letnemu Martinu Maleku iz Krčevine pri Vurbergu, ki sta se zagovarjala zaradi uboja. Dne 19. aprila t. l. se je vršil v vinotoču posestnika Strgarja v Krčevini pri Vurbergu pretep, pri katerem sta našla dva brata žalosten konec. Na bojišču sta obležala Franc in Alojz Krepek. Do pretepa je prišlo, ker sta oba brata postala v pijanosti nasilna. Alojz Krepek je navalil z nožem na Martina Maleka ter ga parkrat urezal v lice. Malek pa je pograbil kol ter se ubranil napadalca na ta način, da ga je pobil z udarci. Alojzu Krepeku je počila lobanja ter je čez nekaj dni umrl. Ko je Franc Krepek videl svojega brata v borbi z Malekom, mu je prihitel na pomoč z odprtim nožem ter zabodel Maleka. Takrat pa je Maleku priskočil na pomoč Karl Žižek in zasadil svoj nož Francu Krepeku pod pazduho. Presekal mu je žilo ter je ranjenec v 15 minutah izkrvavel ter izdihnil. Oba današnja obtoženca se izgovarjata s silobranom. Žižek je bil obsojen na tri leta robije in tri leta izgube častnih pravic, Malek pa je bil zaradi popolnega silobrana oproščen krivde.

Telefonski nedostatki v Mariboru

Maribor, 25. junija.

Vedno številnejše so v Mariboru pritožbe, da ni mogoče dobiti novih telefonov. Sedaj že čaka nad 100 reflektantov na napeljavo telefona, ki pa je po izjavi strokovnjakov skoraj nemogoča, ker so telefonski kabli že preveč obremenjeni ter ni nobena linija več prosta. To je prav lahko razumljivo, če pomislimo, da so vsi ti kabli še iz predvojne dobe, ko je bilo v Mariboru 300 telefonskih naročnikov, danes pa jih je nad 700 in bi jih bilo morda že 1000. Edino v prometno šibkem Koroškem predmestju bi bilo mogoče še vpeljati nove telefone. Poleg tega gre v Mariboru vsako zimo za popravilo vodov zaradi poškodb od snega 20.000 do 30.000 Din. Nekateri abonenti morajo pri takih prilikah čakati 2—3 tedne na popravilo. Mariborska tehnična sekcija dobiva prenizko dotacijo ter ji primanjkuje delavcev, včasih pa po cele mesece nima niti kilograma žice, dasi obsega njeno območje vso Spodnjo Štajersko, Koroško in Prekmurje. Oboje govori za to, da se čimprej razširijo telefonski kabli v Mariboru. S tem bi se odpravile vse motnje v prometu in vsi novi abonenti bi mogli dobiti telefone. Proračun za povečanje telefonskih kablov v Mariboru je bil že predložen ter predvideva 500.000 Din kredita za ta dela. Nujno bi bilo potrebno ta kredit odobriti ter ga nakazati, da bi se moglo z deli čimprej pričeti. Denar bi bil plodonosno naložen, ker bi imela poštna uprava od urejenega telefonskega prometa znatne dohodke.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sobota, 27. junija: 11 Šolska ura: Vidovdanska proslava (II. drž. deška meščanska šola). 12 Plošča za ploščo — pisana zmes pesmic veselih in godbe za ples. 12.45 Vreme, poročila. 13 Čas, spored, obvestila. 13.15 Plošča za ploščo — pisana zmes pesmic veselih in godbe za ples. 14 Vreme. 18 Na delopust! (igra Radijski orkester). 18.40 Pogovor s poslušalci. 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. 19.30 Nac. ura: Prvi koraki našega zedinjenja v umetnosti srbskih zadužbin in primorskih katedral (dr. Vitezica iz Belgrada). 19.50 Plošče. 20.10 Zunanji politični pregled (g. urednik dr. Alojzij Kuhar). 20.30 Kvintet »Hmtadra« igra domače napeve. 21 Prenos iz Subotice. Slavnostni koncert ob priliki otvoritve sokolskega zleta. V odmoru: Čas, vreme, poročila, spored. Po končanem prenosu reproduciran koncert plesne glasbe.

Drugi programi:

Sobota, 27. junija: Belgrad I.: 20.30 Patriotične pesmi 21 Prenos iz Subotice 21.30 Vokalni oktet 22 Prenos iz kavarne 23 Plesne plošče. — *Belgrad II.:* 14 Manevičevo predavanje o Skopski Črni gori. — *Zagreb:* 20 Ženski kvartet 20.30 Violina 21 Vokalni koncert 21.30 Radijski orkester — *Dunaj:* 19.30 Zabavni koncert 21 Igra 22.10 Film 22.35 Solistični koncert 23.20 Plesna glasba — *Budimpešta:* 20 Koncertni orkester 23 Ciganska glasba — *Trst-Milan:* 17.15 Orkestralni koncert 20.35 Trecatejeva opera »Navihani Bertold«, nato plesna glasba — *Rim-Bari:* 20.35 Orkestralni koncert 21.15 Igra 21.45 Plesna glasba — *Praga:* 19.15 Orkester in solisti 20.45 Eksotična glasba 21.30 Saljapin poje na ploščah 22.15 Plošče 22.30 Orkestralni koncert — *Brno:* 20.30 Na deželo! 21.15 Radijski film »Po Bolgariji« — *Varšava:* 19.30 Odlomki iz poljskih oper 20.15 Kongres poljskih pevcev v tujini 22.15 Plesna glasba 23 Zbor 23.30 Plesne plošče — *Berlin:* 20.10 Kabaret — *Königsberg:* 20.10 Orkester in solisti *Lipsko:* 19.30 Weberjeva opera »Čarostrelec« — *Köln:* 20.10 Vojaški večer 22.20 Gluckova glasbena igra »Ogoljufani sodnik« — *Frankfurt:* 20.10 Mozart in Debussy 24-2 Simfonični koncert.

Sport

Lahka atletika - šport za mladino

Oglejte si v resnici naravo! Če se zdrav mladenič, zdrava mladenka veselita, tedaj začneta od veselja skakati in plesati. Če se hoče mladina sprostiti, začne teči, začne tekmovati in se loviti. In kaj je lepšega, če se postavimo ob vodi ter gledamo, kdo je dlje vrgel ta ali oni predmet.

Tako je bilo pri mladini v vseh časih in tako bo ostalo, dokler bo na svetu še kaj veselega naraščaja. Sedaj pa malo pomislimo!

Ali ni pametno, da to, v vsej človeški naravi potrjeno obliko o preizkušnji svoje moči in veselja gojimo že pri najnežnejši deci še bolj sitematično in zavestno, pa vendar še vedno tako, da bo napravilo našo mladino zdravo, veselo in močno.

Resnica je namreč tale: Skoki, meti in teki so telesne vaje, ki so jih že v pradavnih časih zato uporabljali, da si je ljudstvo priborilo od narave potrebno hrano, da se je borilo proti sovražniku (človeku in živalim), na kratko, da se je moglo prebiti skozi življenje.

Narava je ostala, istotako potreba po zdravju. Samo priložnost se po moderni industriji in radi vedno večje civilizacije stalno omejuje. Zato si moramo priložnost sami ustvariti.

Vse te vaje so dandanes zbrane v celoti, v športni panogi, ki se imenuje lahka atletika. V njej je združeno vse naravno gibanje, gibanje, ki odgovarja človeškemu stremljenju. In če prenesemo isto idejo naravnega gibanja na igre, potem smo prišli na rokomet, ki je izborna igra za mladino. Pri rokometu najde mladina najboljšo priložnost, da vse lahkoatletske vaje praktično uporabi.

Pri lahki atletiki je dobiti prav za prav vse. Priložnost za zdrav in morda najstarejši šport, priložnost za igre, veselje in zabavo,

SK Krajišnik v Ljubljani

Bogatini so hoteli odriniti od mize revne! Tako se zdi človeku pri gonji, ki so jo zagrebški klubi začeli skupno s splitskim Hajdukom proti državnemu nogometnemu prvenstvu. Že so mislili, da brez njih ne gre in da imajo samo oni monopol za važne nogometne tekme. Toda so se zmotili! Kajti tudi z jugoslovanskim cupom je zadeva padla v vodo. In tako se razvija nogometno prvenstvo v najlepšem redu.

*

Naš predstavnik SK Ljubljana je dobro zastopal svojo pokrajino v bosanski metropoli. Ni sicer visoko zmagal, toda zmagal je prepričevalno. To mu vsi priznajo in to vse veseli. Enako naj bo v bodoče. Ne smemo namreč pozabiti, da bo v naslednjem kolu trčila Ljubljana — seveda če zmaga v nedeljo nad Krajišnikom — ob državnega prvaka BSK. Nedeljska tekma bo zadnja priprava.

*

Krajišnik iz Banjaluke je zanimiv protivnik. Že mnogo let je na čelu prvenstva svojega okrožja. Vzgojil je mnogo izvrstnih nogometašev, ki so pozneje ojačili vrste predvsem zagrebških klubov. Predvsem je treba omeniti Ladjamića in našega rojaka Podgorška, ki sta že večkrat prišla v kombinacijo za državni team. Krajišnik je klub, ki je celo zagrebško Concordio, v času ko je bila v zelo dobri formi, prisilil predlanskim v Zagrebu, da mu je prepustila eno točko. Zaradi izgube te točke je Concordia tedaj tudi izgubila I. mesto zagrebško - osiješke skupine. Samo, da ne bo Krajišnik v nedeljo zagodel tudi Ljubljani. Torej opreznost je umestna!

Davis-cup v Zagrebu

Finalna tekma evropske cone za Davisov pokal — polfinale prvenstva sveta — se bo letos odigrala v Zagrebu v dneh 10., 11. in 12. julija na igrišču akademskega tenis kluba »Zagreb« na Šalati.

Centre court akademskega tenis kluba se bo preuredil in znatno povečal. Dela, ki se vrše pod nadzorstvom inženjerja strokovnjaka, so v polnem razmahu. Tribune, ki se bodo potegnile okrog vsega igrišča, bodo mogle sprejeti do 6000 gledalcev.

Glede na znatno število vstopnic, ki so že naročene, ter glede na to, da je iz Nemčije dosedaj najavljenih 400 oseb, je pričakovati velike udeležbe. Interesenti se opozarjajo, da si čimprej nabavijo vstopnice. Predprodaja permanentnih vstopnic za vse tekme, torej za vse tri dni, se prične 25. t. m. Te vstopnice bodo 33⅓ cenejše od skupne cene za vse tri dni, kar pomeni, da se z nakupom permanentne vstopnice plača vsota, ki bi sicer zadostovala samo za dva dni, a tako kupljena vstopnica se bo uporabljala tri dni.

Denar za vstopnice je poslati naprej, in sicer na naslov: g. dir. Jiroušeka, Ljubljanska kreditna banka, Trg Washingtona 3, Zagreb.

Cene permanentnim vstopnicam so naslednje: numerirana mesta: 240, 200, 160, 120, 100, 80 in 60 dinarjev, odvisno od položaja mesta. Stojišča po 50 in 40 Din.

Gledalci iz Belgrada in province potujejo na to prireditev s popustom na železnici, v primeru potrebe se bodo pa organizirali posebni vlaki.

25. t. m. prične naše moštvo za Davis-cup z rednim treningom. Uradni prostori se nahajajo v hotelu Esplanade, uradne ure so od 8—12. Telefonska št. 4655—4659, pošt. predal 297- brzojavni naslov: Jugotenis.

Doba plavanja

O potrebi kopanja bi bilo dandanes odveč govoriti, ker menda ni med nami človeka, ki se ne bi hotel v vročih poletnih dneh malo ohladiti v vodi. Voda opravlja pri našem telesu še drugo, mnogo bolj važno nalogo: skrbi za njegovo snažnost, čistočo, brez katere ni in ne more biti zdravja.

Kopanje brez plavanja pa ni popolno, je pomanjkljivo, tako pomanjkljivo, da prav lahko trdimo, da je oni, ki se je kopal, pa ni plaval, bodisi, da ne zna ali pa nima za to naravnih pogojev, opravil le polovico dela. S telesnovzgojnega stališča niti polovice, kajti kopanje, združeno s plavanjem, je najboljša in v vsakem pogledu najbolj zdrava telesna vaja. Svež zrak, sonce, voda in gibanje na prostem, to so činitelji, ki so našemu zdravju tako potrebni, kakor vsakdanji kruh. Tega nam ne nudi noben drug šport, pa naj si je še tako lep, še tako zdrav. Telesne vaje, ki jih izvajamo na igriščih, tekališčih, nam nudijo predvsem dovolj gibanja; sonca in zraka tudi ne manjka, manjka le vode, ki je našemu telesu prav tako potrebna kakor sonce. Poleg tega pa je pri plavanju naše telo daleko bolj prosto, kakor pri drugih športih, tako da imajo sonce, voda in zrak lahek dostop do kože; kajti na sebi imamo samo plavalne hlačke, dočim smo na igrišču opremljeni mrzlih valov rek in morja.

Že samo iz zdravstvenega stališče je plavanje tolikšne vrednosti, da bi ne smelo biti nikogar med nami, ki ne bi znal plavati. Če pa vzamemo praktično stran tovrstnih telesnih vaj, pa moramo plavanje še višje ceniti, kajti imeli smo že večkrat priliko slišati ali čitati, kako je ravno plavanje rešilo marsikako človeško bitje. Nebroj je ljudi na svetu, ki se imajo za svoje življenje zahvaliti samo izvrstnim plavalcem, ki so jih rešili iz objema mrzlih valov rek in morja.

Kaj pa športno plavanje? Le to se vrši dandanes v bazenih, tekmovalci trenirajo v glavnem svoje proge ter pazijo pri tem predvsem na stil in pa na dosežen čas. Za zdravje je tak način plavanja iste vrednosti kakor ono, ki ga uporabljajo ljudske mase, ki plavajo zato, da se skopljejo, da se razvedrijo, da se razgibljejo in da se sončijo, vendar športno plavanje, ki stoji — kar se uspeha tiče — na izredno visoki stopnji, ne bi bilo popolno, če bi se ti športniki ne učili reševanja. Kajti prav lahko naletimo na primer, ko je treba reševati utopljenca, in če tega nismo zmožni, bo po njem. Zato je v praktičnem življenju več vreden rutiniran plavalec, ki se ne straši ne globine, ne valov in drugih zaprek, ki zna in se upa reševati druge, kakor oni, ki tega ne zmore, pa četudi je morda svetovni rekorder. S tem nikakor ne mislim podcenjevati velike vrednosti teh mojstrov v plavanju, toda plavalci tekmovalci naj gredo od časa do časa malo poiskušat reševat, da bodo v primeru potrebe mogli tudi praktično uporabiti svoje plavalne sposobnosti. Kajti človeško bitje je dragoceno, najdragocenejše na svetu in ga moramo znati rešiti, če se potaplja. Zatorej plavajte in tekmujte, učite se pa tudi praktičnega reševanja!

Tenis turnir

za prvenstvo dravske banovine priredi SK Ilirija pod pokroviteljstvom bana dravske banovine gosp. dr. Marka Natlačena v dneh 28. in 29. junija t. l. na svojih igriščih pod Cekinovim gradom.

Discipline: 1. Gospodje posamezno za prvenstvo dravske banovine. 2. Dame posamezno za prvenstvo dravske banovine. 3. Gospodje v dvoje za prvenstvo dravske banovine. 4. Mešani pari za prvenstvo dravske banovine. 5. Juniorji posamezno.

Pokalni turnir STK Moste

28. in 29. junija t. l. bodo v Mostah pod pokroviteljstvom bana dravske banovine g. dr. Marka Natlačena zanimive nogometne tekme.

28. VI. ob 15 Slovan : Zalog,
ob 16.30 Grafika: Moste.

29. VI. ob 15 Premaganca iz tekem prvega dne za pokal g. Živiča,
ob 16.30 zmagovalca iz tekem prvega dne za pokal bana dravske banovine g. dr. Marka Natlačena.

Celjski šport

Nogometni turnir pri Skalni kleti. Ob priliki 30-letnice SK Atletika bo dne 28. in 29. junija na igrišču pri Skalni kleti nogometni turnir za jubilejni pokal. Začetek oba dni ob 16.30. Prvi dan bosta naslednji tekmi: **SK Železničar : SK Celje** in **SK Rapid : SK Atletik.** Drugi dan pa **SK Rapid: SK Celje** in **SK Železničar : SK Atletik.**

*

Plavalna šola v kopališču Kolezija. V torek, dne 30. junija prične SK Planina s poukom v plavanju za otroke stare nad 8 let in to za dečke in deklice. Prvi tečaj bo trajal do 15. julija, drugi se pa prične s 16. julijem ter traja do konca julija. Pouk je brezplačen za vse otroke, ki plačajo le običajno vstopnino. Pouk se vrši vsak dan, razen nedelje in praznikov od pol 10 do pol 11 ure dopoldne. Od pol 9 ure dalje pa do 10 ure dopoldne se vrši vsak dan (razen nedelj in praznikov) trening za one plavalke in plavace kluba, ki se hočejo spopolniti v plavalnem športu. Pouk, odnosno trening se vrši pod strokovnim vodstvom. Ob ponedeljkih, sredah in petkih od pol 7 (pol 19) ure dalje zvečer pa se bodo vršili tudi treningi v waterpolu.

*

Plezalni tečaj SPD. Alpinski odsek SPD priredi v začetku julija v Martuljku plezalni tečaj katerega namen je, vzgojiti mlade plezalce in jim dati osnovne pojme, ki jih potrebuje vsak plezalec za plezanje itd. Ta tečaj je predvsem namenjen začetnikom. Mnogo je danes takih, ki čutijo veselje do alpinistike, pa nimajo prilike, da bi se naučili plezalne tehnike. Zato hoče SPD izvesti omenjeni tečaj, ki naj da vsakemu možnost, da se ga udeleži. SPD bo nudila ugodnosti: brezplačno stanovanje, kuhali si bodo lahko vsi udeleženci sami v zasebni koči, vožnja za polovično ceno, ako se prijavi zadostno število udeležencev. Kar se tiče plezalne opreme, se od vsakega zahteva le, da si nabavi potrebne plezalke, ostalo, kar se bo potrebovalo v tečaju, bo poskrbelo SPD. Tečaj bo trajal 4—5 dni, kar je odvisno od števila prijavljencev. Prijave sprejema pisarna SPD, Aleksandrova cesta 4 do 4. julija 1936.

Oprema planincev je najvažnejša pri posetu naših planin v začetku letne sezone. Mnogi prehodi na severnih straneh so še pokriti s snežno plastjo ter je nevarnost, da nezadostno opremljenemu planincu spodrsne. Planinske koče so vse oskrbovane, planinci pa naj ne mislijo, da radi tega ni nevarnosti v planinah. Vsak planinec, ki hoče preko severnih pobočij naj vzame s seboj cepin in po možnosti tudi derese. Ta oprema mu bo dala možnost, da sigurneje hodi tudi na izpostavljenih mestih.

Ljubljansko gledališče

DRAMA: Začetek ob 20.

Sobota, 27. junija: *Produkcija plesne šole Mete Vidmarjeve.* Izven. Cene od 14 Din navzdol.

Dieselov motor 40 PS

225 obr./min., z jermenico, z elektr. generatorjem za istosmerni tok 160/115 V, 1380 obr./min., vse v najboljšem stanju, se ugodno proda.
Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dieselmotor«

Janko Češnik
modna in manufakturna trgovina
Ljubljana - Lingarjeva ulica
Nudi letne modne novosti v volnenem kot svilnatem in perilnem blagu za ženske obleke, kostume, plašče. Priznano najboljši nakup kamgarna, ševiota, lodna za moške obleke in površnike.
Oglejte si zalogo!

Foto amaterji pozor!
Nudimo Vam po najnižji ceni popolnoma nove krasne foto albume, foto ogliče, navadne albume za razglednice ter spominske knjige.
Bogata zaloga Konkurenčne cene
Prodajalna H. Ničman
Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1·—; ženitovanjski oglasi Din 2·—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10·—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petitna vrstica po Din 2·50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prireditve

Na Barju
v nedeljo žegnanje in srečolov gasilske čete pri g. Vrbincu, poleg gasilnega doma. (r)

Službo dobe

Knjigovodkinjo
samostojno, z večletno prakso v večjem podjetju, zmožno nemškega dopisovanja, sprejmemo takoj. - Ponudbe z referencami in podatki dosed. prakse je nasloviti na oglas. oddelek Slovenca pod »Zanesljiva knjigovodkinja« štev. 9249. (b)

Gospodična se sprejme
starejša, zmožna šolske in privatne vzgoje k dvema do 10 let starima otrokoma, z večletno tozadevno prakso, z nekoliko pojmi o pedagogiki, po možnosti zmožna nemščine. - Ponudbe na upravo Slovenca pod št. 9209. b

Veleposestvo
na Štajerskem išče pridnega in zanesljivega volarja in eno deklo. Mesečna plača 150—200 Din in vsa oskrba. - Ponudbe je poslati tekom enega tedna na upravo »Slov.« pod šifro: »Veleposestvo« štev. 9318. (b)

Hotel Central, Zemun
išče za 1. julij SLUGO, ki je izučen mizar ali parketar; znanje nemškega jezika važno. — Pogoji: Hrana, stanovanje, plača 150 Din in delež na procentih, kar znese 300 do 500 Din mesečno. (b)

10—15 izučenih tesarjev
takoj sprejme gradbeno podjetje Miroslav Zupan, Vošnjakova ulica 6. (b)

Vajenci

Iščem vajenca
poštenega in pridnega za pekovsko obrt. Zavodnik, parna pekarna, Guštanj.

Denar

Bančno kom. zavod
MARIBOR, Aleksandrova št. 40, najbolje vnovčuje terjatve pri vseh denarnih zavodih. Za odgovor 3 Din v znamkah.

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10. (d)

Obavlja vse denar. posle
vnovčuje najbolje terjatve vseh denarnih zavodov takoj v gotovini. - Alojzij Planinšek, agent. bančnih poslov, Ljubljana, Beethovnova ul 14/I. Telef. 35-10. Znamko za odgovor. (d)

Vnajem

Trgovino
z mešan. blagom z vsem trgov. inventarjem - brez blaga - oddam pod ugodnimi pogoji s 1. septembrom v najem. Lokal se nahaja v centru prometnega kraja, v neposredni bližini farne cerkve. Ponudbe na oglas. odd. Slovenca pod »Prometna trgovina« št. 9208. (n)

Prodamo

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izberi v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

Šivalni stroj
pogrezljiv — z okroglim čolničkom — ki tudi štika, poceni naprodaj. Nova trgovina, Tyrševa 36. 1

Vsa letna oblačila,
lister, buret, kaša, v odlični izdelavi dobite poceni pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Špecerijsko-kolonijalna trgovina v Zagrebu
Petrinjska ulica 26/a, se proda odnosno da lokal v najem z dvema skladiščema in betonirano kletjo z event. prevzemom oprave s 1. avgustom 1936. Vprašati pri lastniku trgovine Bernat Lederer. (l)

Razno

Gostilna Mencinger
Sv. Petra cesta 43, priporoča izvrstna dolenjska, štajerska vina in dnevno sveže pivo v vrčkih. Nizke cene, prijazen senčnat vrt. (r)

Obrt

Plise, entel, ažur, gumbe
gumbnice, monograme — izvrši takoj Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Strukelj. Žepni robci, plenice, ročna dela. (t)

ČITAJTE IN ŠIRITE »SLOVENCA«

Tinček in Tonček kot detektiva

91.

V nevarnem položaju

Balon se je začel kmalu spet sumljivo gugati in spuščati navzdol.
»Vsak hip bo izdihnil svojo dušo« se je pošalil Tinček, čeprav se je prav dobro zavedal, v kakšnem nevarnem položaju so.
»Glavo stavim, da odondod ne bomo odnesli suhih čevljev!« je pristavil Tonček.
»Kdo bo zdaj stavil!« ga je zavrnil Tinček. »Najini glavi zdaj nista vredni počenega groša.«
Da bi se balon spet dvignil, sta dečka začela metati iz košare vse, kar je bilo v njej: zaboje z jedmi in druge reči. Balon pa se kljub temu ni hotel več dvigniti...

Še nekaj hipov — in že so balon in njegovo posadko zgrabili valovi v svoj objem.

Zahvala

Vsem, ki so našega nepozabnega soproga in papana

Josipa Švalja

tolažili in mu lajšali bolečine v težkih dnevih bolezni, vsem, ki so ga spremili na njegovi poslednji poti, vsem, ki so s cvetjem in venci zagrnili njegov prerani grob, in vsem, ki so nam v dnevih naše največje žalosti prijateljsko stali ob strani, izrekamo najtoplejšo zahvalo. Iskreno se tudi zahvaljujemo za prisrčni govor ob odprti gomili, s katerim je govornik tako tovariško orisal blagopokojnikovo življenjsko pot in za vse odkritosrčne izraze pismenega in ustmenega sožalja.

Kranj, dne 23. junija 1936.

Globoko žalujoča vdova s hčerkama.

Oskrbite si
za Vaše leposlovne, znanstvene in druge knjige primerne preproste ali fine

Poslužite se
za vezavo revij: Dom in Svet, Mladika, Ilustracija, Zena in Dom

trpežne vezave originalnih platnic
katere Vam nudi
Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne
r. z. z o. z.
Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/II.

Kdo vam bo sporočil vse novice iz tujine,
kjer biva nad 350.000 naših rojakov?
Naši izseljenci vam ne morejo vsega pisati, vas pa vse zanima. Zato je najbolje, ako si takoj naročite mesečnik
„Izseljenski vestnik Rafael“
ki na osmih straneh poroča o življenju in delu naših bratov in sester v tujini. Naročnina znaša letno za Jugoslavijo 12 Din, za inozemstvo pa 24 Din.
Naročite si ga in pišite še danes na naslov:
Uprava Izseljenskega vestnika Rafaela, Ljubljana, Tyrševa 52

L. Ganghofer: 120

Grad Hubertus

Roman

»Kar ti moram povedati, te bo hudo zadelo.« Nekako tovariško sočutje je zvenelo iz lovčevih besed. »Toda biti mora!« Schipperju so se zasvetile oči. »Ko oprezujem tako v izbo, čujem, kako pravi mlajši: ali bi ne bilo boljše, če bi poskusila svojo srečo v revirju za vilo Tram? Tedaj oni drugi burno odkima z glavo, ne črhne nobene besede in bolšči v ogenj. In mlajši se čudno špasno zasmeji, sune pajdaša s komolcem in pravi: »Kajne, Francetu hodiš raje s poti — stari in mladi — to bi bilo le preveč za vest!«

France je pridušeno kriknil, planil k Schipperju in ga zgrabil za prsi. »Pri tvoji časti in zveličanju, Schipper, ali je res, kar praviš?«

»Pri moji časti in zveličanju, res je!«

Tedaj je Francetu roka omahnila. »Zdaj ti pa pravim, Bog ti povrni, ker si prišel pome! Pojdiva!«

Schipper je še za hip postal. Zamrazilo ga je po telesu in glava mu je zlezla med ramena.

Spregovorila nista nobene besede več. Ko sta vsa oznojena vstopila iz cretne drage, je bila megla tako gosta, da se jima pri nadaljni hoji ni bilo treba nič skrivati. Samo sezula sta se in hodila bosa. Videla sta komaj trideset korakov pred seboj. Toda vedno bliže se je razlegala in jima varno kazala pot svatovska pesem veselega ruševca.

Tedaj je pod plazovi zabobnel strel. Njegov odmev je zadušila gosta megla. Ruševec je umolknil.

»Petelinu je veljalo!« je vzkliknil Schipper. »France, zdaj ga imava!« V svoji hlepeči vnemi Schipper ni opazil, da je govoril samo o **enem**. »Zdaj nama **mora** priteči v roke! Drži se na levo, France, jaz krenem na desno. Tako ga imava v sredi! In bodi pameten. France! Če se naključi, se nič ne oščajaj! Raje on, ko ti!«

France ni odgovoril. Njegov žgoči pogled se je upiral v sivi hlap, ki je zastiral višino. Krenil je na levo in se neslišno izgubil med skalovjem.

Schipper je smuknil v drugo stran. Ko je zavil za skalo, je odprl puško, potegnil iz nje obe patroni, ju skrbno pregledal in položil spet v cevi. »Za vsak primer! Imeti hočem mir!«

Tudi France je, ko je prišel na stečino, obstal, da bi se oddahnil in pomiril. Pri tem je snel klobuk z glave in si ga pritisnil na prsi. Vedel je, da bo šlo na poti, ki jo je nastopil, za življenje in smrt.

Tedaj je zapihal veter in razgnal meglo. Jutrnji sivi svit se je začel spreminjati v svetel dan.

36. poglavje.

Vedno ostrejše je pihal jutrnji veter in kopičil gosto meglo v temne oblake, ki so zaplavali proti dolini in legli nad njo kot sivo pregrinjalo.

V vasi ob jezeru je pričal komaj še kak šum, da je napočil nov dan.

Brucknerjeva Mali je neprespana in s spačenim obrazom sedela na klopi pred hišo, ter se naslanjala z glavo na zid; roke so ji ko zlomljene počivale na krilu.

Kakor gluha je bila za življenje, ki se je pomalem budilo v sosednih hišah. In se je vendar v plašnem pričakovanju ozrla v vsakega kmeta, ki se je pojavil izza seči.

Zdaj je prišel doktor Eisler z dvema tujima gospodoma po cesti. Za njim je hodil sluga in nosil z usnjem prevlečeno skrinjico. Šli so mimo Brucknerja in zavili proti gradu na Hubertovem. V brestnem drevoredu so za trenutek obstali pred kletko, v kateri so vsi štirje orli nemirno skakali z ene prečke na drugo.

Fric, ki je bil o obisku menda že obveščen, je sprejel goste na verandi, pa šepetal nekaj z zdravnikom in odvedel gospode v biljardnico.

Doktor Eisler je odšel sam v rogljo sobo. Prer vrati je malo postal. Potem je pritisnil na kljuko.

Samo motno se je zasvetilo v zatemnjeni sobi, ko je zdravnik odprl in spet zaprl vrata. Moser se je dvignil s stola, grof Egge se je premaknil v naslonjaču.«

»Doktor, vi?«

»Da, svetlost! Dobro jutro!«

»No torej! Končno!« Grof Egge je hotel vstati, pa je takoj spet omahnil nazaj na blazine, ki so mu zaslanjale hrbet. »Na boljše gre, doktor! Nobene bolečine ne čutim več. Toda zdaj hitite, da bom mogel kmalu v gore. Velike peteline sem za letos zamudil, zadovoljiti se bom moral z ruševci! — Prekleto gnezdo!«

Zdravnik je zašepetal puškonoscu nekaj besed na uho in stopil k grofu Eggeju. »Bolečine so torej popustile?«

»Popolnoma!«

»To bo olajšalo preiskavo. In da planem takoj z durmi v hišo — sinoči sta me nepričakovano obiskala dva moja stanovska tovariša. Bilo bi mi drago, ako mi svetlost dovoli, da bi smela pri preiskavi biti navzoča tudi moja prijatelja.«

Grof Egge se je vznemiril. Potem je dejal suho: »Govoriva odkrito! Dva tako stara zajca ko midva, ni treba, da bi se slepila z otročarijami. Ta tako imenovana prijatelja? Eden od njiju je pač monakovski čudodelnik, o katerem ste govorili zadnjič? Naročili ste ga malo na svojo pest? Ali ni tako?«

»Da, svetlost! Vam v prid, kakor upam.« zdravnikov glas je omahoval, »in da bom sam miren!«

»No torej! Tudi to še! Mečim se! Ako bi vaša preroka utegnila res kaj pripomoči, da bi bil hitreje rešen te slepe miši, jima bom hvaležen. Naj ju torej pokličejo, v božjem imenu!«

»Gospoda sta že v gradu.«

»Ho!« Grof Egge se je medlo zasmejal. »To se pa prilega kakor ponedeljek na nedeljo. Torej sem z njima! Upam, da ni treba še kakšnih posebnih priprav?«

»Obsedite kar v naslonjaču, svetlost, samo obvezo vam bom snel z oči.«

Med tem pogovorom je Moser tiho odstranil opaž izred okna, snel debelo preprogo, s katero so bile zagrnjene šipe, in odprl naoknice.

V sobo je planila jarka svetloba in se razlila čez bolnika, ki je negibno počival v naslonjaču, ko mu je zdravnik snemal obvezo.

Hrbet grofa Eggeja je bil zgrbljen, vsa postava pogreznjena vase, lasje in brada razmršeni. Nabrazdani obraz je bil uvel in rumenkast. Čez čelo in pol lica, do kamor je segala obveza, se je vlekla modrikasta bela proga.

Ko ni več čutil obveze, je grof Egge mežikajoč trenil z zardelimi, še vedno rahlo oteklimi vekami. Potem je počasi dvignil roko, si potegnil s prsti čez oči in globoko zadihal. »Končno!«

Doktor Eisler je hlastno vprašal. »Ali se vam blešči? Ali vidite, svetlost?«

»Toda doktor!« Grof Egge je obračal obraz sem in tja. Pri tem ni nič gibal z očmi — bile so suhe, brez bleska in sivo zastrte. »Kako naj neki vidim v tej egiptovski temi? Odprite prej okno!«

Moser se je zgrozil, da je obstal ko okamenel. In doktor Eisler je vprašal s stisnjenim glasom: »Ako svetlost dovoli, bom poklical tovariša.« Zapustil je sobo.

Grof Egge je čul, da so se vrata odprla. »Smešno!« je zamrmral predse in obračal obraz z mrtvimi očmi na vse strani: »Kako neki je to napravil? Z vrati? Ali ste pa zagrnili tudi vežo? Moser! Odstrani že vendar to črnino izpred okna!«

Starcu so se usipale solze v brke.

Grof Egger je postal nestrpen. »Odpri okno! Padarji tu zunaj me vendar ne morejo preiskati v temi. Razsvetli okno!«

»Toda prosim, gospod grof,« je jecljal Moser, »že davno sem odprl naoknice in v sobi je sončno svetel dan!«

Za »Jugoslovansko tiskarno« v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Viktor Cenčič.